

— R ý m a ř o v s k ý —
horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 5/2010

vyšlo 12. 3. 2010

cena 15 Kč

Vítání dětí se zúčastnil i první občánek roku 2010

Výstava v Galerii Octopus: Jindřich Gola – otisky, frotáže a kresby

**Kostel sv. Máří Magdalény
v Horním Městě**

Foto: Milošlav Marek

ročník XII.

Mezi oceněnými policisty byl i rýmařovský Petr Andryšek

Cestou necestou s koňmi – dnes jediné pod kapotou

Na Relaxe ve Staré Vsi měly dostaveníčko snowboardcrossové naděje

Zima kouzlí

(Fota: Lucie Marková, Miloslav Marek, Vladimír Lehký)

Předjarní vítání dětí

Při pohledu na internetové stránky obcí a měst v České republice člověk dospěje ke zjištění, že slavnostní akt vítání nově narozených dětí do svazku obce není jen pouhou formalitou. Stává se postupně součástí kulturně-společenského dění obce a většina rodičů na tuto příležitost čeká s napětím a po mnoho let pak spolu se svými potomky vzpomínají na tento slavnostní okamžik a připomínají si jej prostřednictvím fotografií nebo videa. Mnoho obecních úřadů se právě k vítání dětí do života s úspěchem vrátilo poté, co některé z nich po roce 1989 od vítání upustily.

Naše město tuto tradici nikdy neporušilo a jednou za čtvrt roku vítá v reprezentativních prostorách koncertního sálu Základní umělecké školy Rýmařov nově narozené občanky. Nejinak tomu by i v neděli 7. března, kdy se uskutečnilo druhé vítání v tomto roce a zástupci města na něm přivítali jednadvacet dětí narozených od července 2009 do ledna 2010.

Vítání dětí slavnostně zahájila zastupitelka města a předsedkyně komise pro společenské záležitosti (KPSZ) Květoslava Sicová, slavnostní proslov vede již několik let zastupitelka a členka KPSZ

Božena Filipová. Malým občanům popřál do života také starosta města Petr Klouda a předsedkyně osadního výboru v Ondřejově Anežka Továřková. S voničkou básní uvítaly novorozence děti z Mateřské školy na Jelínkové ulici pod vedením paní ředitelky Boženy Jarošové. Rodičům byly předány kytičky a jejich potomkům upomínkový dárek v podobě plyšové hračky.

Nejstarší pozvanou dívenkou byla Leontýnka Fréharová (15. 11. 2009), nejmladší Anička Pombová, která se narodila společně se svým dvojčetem Denisem 21. 12. 2009. Nejstarší chlapečci byli rovněž dvojčátka Michal a Tomáš Mazánkovi (14. 7. 2009) a nejmladším, zároveň také prvním občankem města pro rok 2010, byl Ondra Šamara (2. 1. 2010). Tentokrát byl počet chlapečků a děvčátek téměř vyrovnán. Kluků bylo jedenáct a holčiček deset.

A tak díky obětavosti všem, kteří se nezištně podílí na pravidelné přípravě a vlastním vítání dětí do života, ať jsou to zdravotní sestry, zástupci města nebo výborný muzikant, mohou mít rodiče pěknou vzpomínku na počátek životní dráhy synů a dcer. *JiKo*

Pár slov... o olympiádě

Tak nám skončily olympijské hry. Člověk by si řekl - užil jsem si to, prožil nějaké ty pozitivní emoce, občas zajásal, občas zanařoval. Prostě spokojenost. Kdyby mi ovšem do toho mého pocitu spokojenosti nelezli novináři. A začali už před olympiádou. Kolik prý mám čekat medailí, kdo bude jasným favoritem na zlato, kdo bude našim černým koněm. Takový Lukáš Bauer si mohl vzít noviny, přečíst si, že má stoprocentní formu a že soupeři nebudou mít šanci. Jistě ho to uklidnilo. A aby si na ty úspěchy našich reprezentantů dohlédli, bylo zástupců médií ve Vancouveru pro jistotu čtyřikrát více než samotných sportovců. Podívejme se třeba na hokejisty. Pochopitelně jsem se hned v úvodu dočetl, že musím počítat s medailí. Pak to moc nešlo, došlo na vyřazovací boje do play-off. Ovšem bát se nemusím, protože ta část pavouka, kam jsme byli zařazeni, je lehčí a ve finále se asi potkáme s Kanadou. Ale Finové ty odhady našich sportovních odborníků nějak nechtěli vzít na vědomí. Nebo chudák Ondřej Bank. Před závodem ve slalomu bychom brali umístění kolem desátého místa, ovšem Bank měl smůlu, protože mu vyšlo 1. kolo, kde byl šestý, a hned prý už zase musíme myslet na medaili, minimálně bronzovou, protože ten odstup se dá sjet. Nesjel a výsledné 11. místo je pak zklamáním. Ale doufám, že jen pro ty novináře a sportovní vizionáře. Našich sportovců mi je v tomto kontextu líto. Splnil limit, aby se dostali na olympijské hry, tam vydají, na co mají, ale od sportovních fandů se pak dočkají nespokojenosti, protože v novinách psali, že dopadnou lépe.

Věřím v rozum českého fanouška, který má úctu k soupeřům, který si je vědom, že základna a podmínky zimních sportů u nás jsou s možnostmi Skandinávie, Rakouska či Kanady nesrovnatelné. Věřím v rozum českého fanouška, který na rozdíl od těch novinářů ví, že všichni vyhrát nemohou. *V. Baran*

Ondřej Bank

Foto: zdroj internet

Aktuálně z města

Finanční úřad v Bruntále oznamuje

Finanční úřad v Bruntále bude vybírat koncem března daňová priznání v Rýmařově. Daňová priznání se budou vybírat ve Středisku volného času Rýmařov v níže uvedených dnech a hodinách.

Pondělí	29. 3. 2010	8-12	13-16
Úterý	30. 3. 2010	8-12	
Středa	31. 3. 2010	8-12	13-16

Ing. Vojtěch Šujan, Finanční úřad Bruntál

V tomto čísle najdete

Předjarní vítání dětí	str. 3
Výzva pro ubytovací a stravovací zařízení	str. 4
Odbory MěÚ informují	
Aktuální platby	str. 5
Jedna paní povídala...	
...že město vyhazuje peníze oknem	str. 5
Štafeta	
Tomáš Ujfaluši se ptá Milana Galandra	str. 6
Školství	
Výměna karet za čipy v jídelně	str. 7
Výstava Zmizelí sousedé	str. 7
V kůži... řidiče autobusu	str. 8
Policejní zápisník	str. 10
V Krnově ocenili nejlepší policisty	str. 11
Záchranáři zasahují	
Výjezdy záchranářů na Rýmařovsku za rok 2009	str. 11
Hasiči varují před vypalováním porostů	str. 12
Kulturní okénko města Rýmařova	str. 13
Městská knihovna	
Životní osudy Edith Knöpflmacherové, rodačky z Huzové	str. 14
Městské muzeum a Galerie Octopus	
Výstava Jindřicha Goly	str. 16
Připomínáme si	
Jules Verne, člověk, který učil lidi snít	str. 16
Organizace a spolky	
Oznámení místní organizace Českého rybářského svazu	str. 17
Rýmařovští cestovatelé a jejich zážitky	
S expedicí do Indie – 5., závěrečná část	str. 18
Nad listy městské kroniky	
Píše se rok 1945	str. 19
Z okolních obcí a měst	
Obec Stará Ves vyhlašuje výběrové řízení	str. 20
V Jeseníkách se zrodila královna krásy čtyř zemí	str. 20
Prostor pro firmy a podnikatele	
Nábytek Polách vyvází do Polska	str. 20
Z historie okolních obcí	
O uhlířství a uhlířích na Rýmařovsku	str. 21
Sport	
Rýmařov má mistra republiky	str. 22
Stolním tenistům se daří	str. 23
Hokejový servis	str. 23
Konec hokejové sezóny	str. 23

Zpravodajský servis ve zkratce

Výzva pro ubytovací a stravovací zařízení

V rámci dotačního programu z Moravskoslezského kraje „Podpora turistických informačních center v MSK“ se Informační centrum při Městském muzeu Rýmařov podílí na ukládání informací o ubytování a stravování na stránkách Moravskoslezského kraje v sekci Návštěvník.

Touto cestou bychom chtěli přizvat všechna ubytovací a stravovací zařízení v naší oblasti ke spolupráci ohledně zaslání základních informací a fotografií svých zařízení. Informace zašlete na email info@rymarov.cz, tel: 554 212 381.

Děkujeme za spolupráci.

Informační centrum Rýmařov

Odbory MěÚ informuji

Aktuální platby

Vážení občané, v těchto dnech jsou vám rozslány tři typy složenek. Jedná se o úhrady:

- k zaplacení nájemného z pozemků užívaných na základě nájemních smluv uzavřených s Městem Rýmařov (informace: tel. 554 254 151, 2. patro, č. dveří 309 - Alena Kučerová),
- k zaplacení místního poplatku ze psů (informace: tel. 554 254 155, 2. patro, č. dveří 311 - pokladna - Jana Jánská),
- k zaplacení místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (informace: tel. 554 254 156, 2. patro, č. dveří 301 - Jana Kopečková).

Částka uvedená na složenke souvisí především s platbou za rok 2010, ale mohou v ní být započítány i případné nedoplatky či přeplatky z předchozích let.

Pokud k úhradě využíváte bankovního převodu, věnujte prosím pozornost při uvádění přiděleného variabilního symbolu. Poplatky lze zaplatit také v hotovosti nebo platební kartou na pokladně MěÚ Rýmařov, nám. Míru 1, druhé patro, dveře č. 311. Občané se sníženou možností pohybu mohou využít možnosti zaplatit dané poplatky hned na podatelně v přízemí radnice. Opět je ale nutné mít s sebou složenku s vyznačením variabilního symbolu.

Vzhledem k změnám týkajícím se místního poplatku za komunální odpad uvádíme k tomuto poplatku doplňující informace. Poplatníkem je dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů:

- každá fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt

- každá fyzická osoba vlastnící na území obce stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba.

Poplatník je povinen uhradit poplatek buď jednorázově do 31. 3. 2010, nebo ve dvou stejných splátkách do 31. 3. 2010 a do 30. 9. 2010 (danou variantu si určil poplatník v přihlášce k registraci místního poplatku). Základní výše poplatku je 500 Kč na osobu a kalendářní rok.

Dle obecně závazné vyhlášky č. 02/2009 bude sleva 50 % poskytnuta jen poplatníkovi, který studuje a je ubytován mimo Rýmařov. Osвобоzení bude poskytnuto pouze:

- osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo po dobu vazby

- osobám po dobu nařízené ústavní výchovy
- osobám dlouhodobě se zdržujícím v zahraničí (více než 6 měsíců nepřetržitě) z důvodu trvalého pobytu, studia či zaměstnání, které tuto skutečnost prokáží písemným dokladem přeloženým do českého jazyka (mimo slovenštinu). Uplatňovat toto osvobození lze až po 30. 6. 2010, kdy bude splněna podmínka šesti měsíců pobytu v zahraničí, počítáno od 1. 1. 2010

- osobám, kterým byl údaj o místě trvalého pobytu úředně zrušen v souladu se zákonem a jejich místem trvalého pobytu je sídlo ohlašovny - Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, Rýmařov, 795 01 - a současně se prokazatelně nezdržují na území města

- osobám, které dlouhodobě pobývají v nemocničních zařízeních, domovech důchodců nebo jiných obdobných zařízeních a tuto skutečnost prokáží každoročně písemným dokladem.

V případě narození dítěte v průběhu kalendářního měsíce je poplatek stanovován až od následujícího měsíce po měsíci, kdy k narození došlo. Skutečnosti rozhodně pro slevu a osvobození je nutné doložit průkazným dokladem pro každý kalendářní rok (v případě potvrzení o studiu vždy začátkem školního roku).

Skutečnosti rozhodně pro vznik, změnu a zánik poplatkové povinnosti je poplatník povinen do 30 dnů ode dne, kdy nastaly, oznámit správci poplatku. Jinak může správce poplatku uložit pokutu.

Nebude-li poplatek odveden včas a ve správné výši, může být zvýšen až o 50%! Dlužníci, kterým byly neuhrazené poplatky již vyměřeny platebním výměrem, budou naposledy vyzváni k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě 15 dní, a pokud vzniklé nedoplatky nebudou ani v této lhůtě uhrazeny, bude přistoupeno k vymáhání pohledávky formou exekuce dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů, a to s přípočtením nemalých exekučních nákladů.

S dotazy k jednotlivým agendám se můžete obracet na finanční odbor MěÚ Rýmařov, náměstí Míru 1, na výše uvedené odpovědné zaměstnance, a to telefonicky nebo osobně. Podrobnější informace k místním poplatkům jsou k dispozici také na oficiálních internetových stránkách Města Rýmařov www.rymarov.cz, v sekci Město Rýmařov - Obecně závazné vyhlášky nebo v sekci Městský úřad - Potřebuji vyřídit.

*Ing. Martin Ondra,
vedoucí finančního odboru*

Jedna paní povídala...

Opět přinášíme na našich stránkách tuto rubriku, ve které budeme reagovat na podněty občanů a chceme se zabývat citlivými tématy, jež se stávají náplní hovorů na ulici či v hospodě a jsou podle svých mluvčích nedostatečně řešeny. Rubrika by měla

sloužit tomu, aby byly problémy občanů, které nejsou doceněny, znovu otevřeny.

Nebudeme se bránit ani anonymním podnětům, ovšem za dodržení jistých pravidel. Budeme pracovat pouze s anonymy, které budou slušné, neurážející, nevul-

gární, nebudou porušovat tiskový zákon a budou v souladu se ctí, morálkou a důstojností.

Čtenářské příspěvky budeme postupně zpracovávat a řešit s pověřenými osobami, zejména se starostou města. Čtenářské příspěvky mohou být redakci zasílá-

ny prostřednictvím e-mailu rymhor@seznam.cz nebo na adresu redakce Okružní 10, 795 01 Rýmařov, případně mohou být vhozeny do schránky redakce u vchodu do Střediska volného času.

...že město vyhazuje peníze oknem

Na Opavské ulici (nad kaplí V Lipkách) jsou připraveny sta-

vební parcely. Velice nadstandardně: plyn, elektřina, odpady, voda,

ale i chodníky s obrubníky a pouliční osvětlení. Teprve se bude sta-

vět! Proč jsou i chodníky, ty jsou zcela určitě teď zbytečné!?

odpovídá starosta města

Město připravuje síť pro výstavbu rodinných domků tak, aby byla lokalita komplexně vybavena a nemuselo se nic dodatečně budovat. Když tomu tak v minulosti nebylo, vznikaly často s novými majiteli parcel a rodinných domků velké spory o tom, jak vést cesty, chodníky, případně

další potřebné síť. Dodatečně budované komunikace mnohdy podobu lokality podstatně mění - nivelety komunikací, zaústění kanalizace, vodovodů a podobně pak zpravidla stavebníkům nevyhovuje. Většina parcel je navíc ve svažitém terénu, nebo si stavebníci upravují okolí svých par-

cel výsadbou zeleně. Troufám si říci, že tam, kde jsme takto v minulosti nepostupovali, už chodníky nikdy nevzniknou (ulice Javorová, Na Stráni, Pod Svahem), protože jejich dodatečná výstavba by způsobila více škod než užítu. Dlouhodobé zkušenosti jednoznačně svědčí

pro přivedení všech sítí až na pozemek stavebníka, který má tak zároveň mnohem snazší pozici pro projektování a zhotovení stavby, přípojek a terénních úprav. Nevznikají také škody dodatečnými překopy komunikací, není nutné čekat se zhotovením cest až na posledního stavebníka

a noví majitelé tak nemusejí chodit řadu let po blátivém a neupraveném terénu. V lokalitě u kaple V Lipkách je připraveno čtrnáct stavebních parcel, asi na dvě třetiny z nich jsou již zájemci a předpokládáme, že v letošním roce projektově připravíme další

etapu výstavby sítí ve směru do Harrachova a v Edrovcích. Na přípravu jedné stavební parcely můžeme ze státního rozpočtu obdržet dotaci 50 000 Kč, ale skutečná cena je zpravidla mnohem více než 500 000 Kč. Přitom běžnou plně zástřovanou parcelu

o výměře 750 m² prodáváme zájemcům o výstavbu rodinných domků za cenu 284 Kč/m², tedy za 213 000 Kč. Město tak prodává parcely hluboko pod cenou nejen samotného pozemku, ale i vybudovaných sítí. Ceny, za něž město pozemky prodává,

těžko snesou srovnání s jinými městy a lokalitami. Je to způsob podpory města zájemcům o výstavbu a snaha města o stabilizaci počtu obyvatel.

starosta města
Ing. Petr Klouda

Štafeta

Rýmařované se ptají známých či něčím pozoruhodných spoluobčanů na to, co je zajímavá a co by mohlo zajímat i čtenáře. Společně s otázkami předávají pomyslný štafetový kolík, který zavazuje dotazovanou osobnost oslovit s podobnými či úplně jinými otázkami dalšího zajímavého člověka.

Tomáš Ujfaluši se ptá Milana Galandra

Proč jsem si ho vybral:

Je to učitel, na kterého rád vzpomínám, vždy jsem se těšil na jeho hodiny tělesné výchovy, a který u mne také podpořil zájem o sport.

Proč jste si vybral učitelské povolání, konkrétně kombinaci tělesná výchova a zeměpis?

Myslím, že mě kdysi při této volbě ovlivnila skutečnost, že mě na základní i střední škole učila spousta vynikajících učitelů. Tam se asi objevila ta myšlenka - „tohle bych chtěl jednou dělat taky“. Že jedním předmětem bude tělesná

výchova, bylo tak nějak automatické, protože jsem odmalička miloval snad všechny sporty. Když budu ale upřímný, tak zeměpis byla až druhá volba, protože původně tím druhým předmětem měla být angličtina. Jenže studovat angličtinu před rokem 1989 nebylo snadné, a tak jsem se k ní dostal až oklikou, když jsem si po sametové revoluci rozšířil aprobaci a dnes je mým předmětem číslo jedna.

Přemýšlel jste někdy o tom, jakou profesi byste dělal, kdybyste se nestal učitelem?

Když pomínu dětská přání stát se traktoristou a kosmonautem, tak nikdy. Být učitelem opravdu někdy není snadné, ale já osobně jsem

velmi rád, že mám povolání, ve kterém jsem obklopen mladými lidmi. Většinou si to my, učitelé, neuvědomujeme, ale každodenní kontakt s nimi nám dodává víc energie, optimismu a pozitivního myšlení, než jakékoliv omlazovací kúry.

Vzpomínáte si na konkrétní situaci ve vaší kariéře, kterou jste vnímal negativně a naopak, kterou jste vnímal pozitivně?

Každá práce přináší spoustu příjemných i nepříjemných okamžiků a situací. Jsem soutěživý typ, a proto dokud jsem učil tělesnou výchovu, prakticky každá sportovní soutěž mi přinášela spoustu emocí. Dnes mi stejnou radost působí, když se mi podaří připravit studenty k mezinárodní jazykové zkoušce a jejich výsledky nejsou o nic horší než u studentů z renomovaných, prestižních gymnázií. Naopak jsem dost smutný při pohledu na totálně zchátralý areál za městskou prádelnou, o němž jsme kdysi snili jako o atletickém hřišti pro všechny školy města.

Který z vašich studentů vás svou pozdější životní dráhou nejvíce překvapil, a to nejen v oblasti sportu?

Není větší odměny a pocitu satisfakce pro učitele než to, že se jeho student dobře uplatní v praktickém životě. Takových absolventů je celá řada a věřím, že ještě mnoho dalších přibude. Ve sportu bych měl jmenovat především, Tomáši, tebe, ale nebyla by to tak úplně pravda, protože jsem si u tebe, už jako u malého šestáčka, všiml velkého potenciálu pro kolektivní hry (nejen fotbal), takže mě tvůj další růst až tak nepřekvapil. Jinak jsem snad největší překvapení zažil, když jsem se dověděl, že můj bývalý žák Lumír Lang získal na Aljašce na mistrovství světa ledových staveb a exponátů bronzovou medaili.

Jak se změnil podle vás současný vztah studentů ke sportu?

Nemám rád to věčné lamentování nad dnešními mladými. Oni jsou jenom zrcadlem doby a společnosti. Jestliže se změnila celá společ-

nost, nutně se museli změnit i oni. Na jedné straně mě opravdu těší, když vidím kluziště plné malých dětí, spoustu mladých in-line bruslařů nebo cyklistů, ale na druhé straně přibývá žáků, kteří mají snahu se vyhnout školní tělesné výchově. Tady, myslím, hraje obrovskou roli osobnost učitele a schopnost své žáky a studenty zaujmout a pro aktivní pohyb je získat.

Jakým způsobem trávíte volné chvíle a kterou sportovní událost si nenecháte ujít?

Především si volných chvil čím dál víc vážím. Pokud se mi podaří zkombinovat pobyt na čer-

stvém vzduchu s aktivním pohybem, jsem nej spokojenější. Proto jsem se zamiloval do Alp a bez zimního lyžování s rodinou a letních horských túr s kamarády si svět už ani neumím představit. Zrovna tak jako bez kola nebo běžecké. Jako divák se snažím sledovat všechny vrcholné sportovní události a pokud je možnost - jako třeba loni mistrovství světa v klasickém lyžování - vidět je na vlastní oči, rád ji využiji. I když třeba ligové fotbalové zápasy mě nadchnou jen málokdy.

Příště: Milan Galandr se bude ptát Jitky Ježkové.

Zdravotnictví

Oprava telefonního čísla v Podhorské nemocnici Rýmařov

V minulém vydání jsme otiskli nový telefonní seznam odborných ambulancí a lůžkových oddělení Podhorské nemocnice Bruntál a Rýmařov, který nám do redakce zaslalo marketingové oddělení. U interní všeobecné ambulance Podhorské nemocnice Rýmařov MUDr. Dagmar Linhartové došlo k chybnému uvedení klácky. **Správné telefonní číslo zní 554 253 463.**

Redakce

Školství

Karty se budou měnit za čipy

Od 15. do 31. března 2010 bude ve školní jídelně Základní školy na ulici 1. máje probíhat výměna karet za čipy. Každý strážník, který donese nepoškozenou kartu,

dostane po zaplacení 65 Kč čip. Bude-li mít strážník kartu poškozenou, musí si zakoupit čip nový, a to za 115 Kč. Platba za čip je zálohová, při vrácení ne-

poškozeného čipu bude strážníkovi částka vrácena. Současně s čipem bude mít každý strážník nový variabilní symbol. Pokud se úhrada za stravné provádí formou bezhotovostního platebního styku (banka, spořitelna či internet), je nutné si variabilní symbol změnit. Strážník jej bude používat po celou dobu stravování ve školní jídelně a symbol zůstane neměnný.

Zákazníci, kteří mají zájem o internetové odhlašování obědů, musí při zakoupení čipu provést registraci. Heslem pro první vstup bude zmiňovaný nový variabilní

symbol. Pro další operace si strážník zvolí heslo dle vlastního uvážení. Vstup pro internetové objednávky se provádí na www.strava.cz. Po 31. březnu 2010 budou karty vyměňovány!

Žáci, kteří navštěvují Základní školu na Jelínkově ulici, si musí zakoupit čip za plnou cenu 115 Kč. Karty si ponechávají, protože jim slouží ke vstupu do školy a šatny. Nepoškozené karty budou žákům následně vyměněny ve škole za finanční hotovost, a to po změně systému, který poté bude shodný se školní jídelnou. *Jana Egidová, vedoucí ŠJ*

ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1

Vás zve na

Josefovský ples

19. 3. 2010

20 hod svč

Velký sál

FOFROVANKA

Malý sál

Diskotéka dj Stanly

Bohatá tombola, občerstvení, míchané nápoje.

taneční skupiny:

M-plus Olomouc,
Oldies Hranice na Moravě,
break dance Monsters,
polonéza žáků 9. ročníku

Rezervace, objednávky, prodej:

Kancelář ZŠ, Jelínkova 1, 554 255 111

Výstava Zmizelí sousedé na Gymnáziu Rýmařov

Od 21. ledna až do konce února měla rýmařovská veřejnost možnost seznámit se s jedinečným projektem Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze. Šlo o dokumentární výstavu Zmizelí sousedé, kterou ve spolupráci s uvedenou institucí zprostředkovalo naše gymnázium.

Projekt zpracovává téma holokaustu - hebrejsky šoa - a vznikl z podnětu učitelů základních a středních škol, kteří mají nelehký úkol zpřístupnit toto závažné téma svým žákům. Pracovníci centra přišli s ideou, aby se děti tomu, co byl holocaust, přiblížily samy vlastní aktivitou. Princip projektu tedy tkví v tom, že žáci a studenti, kteří se do něj zapojí, sami pátrají ve svém bydlišti a jeho blízkém okolí po osudech lidí, kteří se za 2. světové války stali oběťmi zruďné nacistické ideologie.

Projekt byl zahájen v roce 1999. Od té doby vznikla rozsáhlá výstava dokumentů, fotografií a příběhů, které jedinečným způsobem vypovídají o nepředstavitelném utrpení, krutosti a smrti, ale také o hrdinství, nezlomnosti a síle lidského ducha. Výstava nevypočítává miliony

obětí, ale promlouvá o jednotlivých konkrétních lidech, představuje jejich skutečné tváře a osudy. Právě v tom spočívá její působivost. Nedocenitelným faktem je, že celá výstava je výsledkem mnohaleté práce dětí. Žáci a studenti získávali při svém pátrání nejen vědomosti, ale i hluboké osobní zkušenosti, někteří dokonce odhalovali své vlastní kořeny. Děti také samy výstavou provázejí.

Výstavu v komunitním centru gymnázia si prohlédli návštěvníci z řad veřejnosti, především však učitelé ze Střední školy Rýmařov, SSOŠ Prima a ZŠ Školní náměstí (bývalé zvláštní školy) se svými žáky.

Škoda jen, že pozvání ke zhlédnutí výstavy, která putuje nejen po celé České republice, ale dnes již i po mnoha zemích Evropy a USA, nevyužil ani jediný z učitelů a žáků ze Základní

školy Jelínkova 1. Seznamovat žáky s tématem holocaustu v období jejich dospívání, tedy v čase, kdy se nejvíce formují jejich životní postoje a hodnoty (tím je zároveň učit toleranci a vést k vědomí osobní odpovědnosti za to, aby se něco podobného již nikdy neopakovalo), je totiž více než důležité.

Foto a text: Mgr. Zdeňka Sedláčková

V kůži... řidiče autobusu

aneb Cestou necestou s koňmi - dnes jedině pod kapotou

V naší profesní galerii se objevila řada řemesel, která měla něco společného s řízením vozidla. Když se ohlédnu zpátky za našimi reportážemi, dalo by se říci, že dnes téměř každá z těchto profesí zahrnuje řízení nebo ovládání vozidla či jiného pracovního stroje. Ovšem žádné z uveřejněných zastavení v kůži té či oné profese se nezabývalo přepravou osob na kolech. Než se vydáme na další reportáž, tentokrát s mým průvodcem a zároveň kamarádem Pavlem Podešvou, řidičem autobusu, a prožijeme s ním jeden pracovní den, řekněme si, jak a kdy potřeba provozovat autobusovou dopravu vznikla.

Od roku 1905 na území Rakouska-Uherska jezdily poštovní autobusy, které kromě zásilek dopravovaly i omezený počet osob. Rakouský Postbus slavil v roce 2007 sté výročí. V českých zemích byly první poštovní linky zavedeny roku 1908, a to linka Pardubice-Bohdaneč (11 km,

64 minut) a Pardubice-Holice. Na linkách jezdily autobusy Laurin & Klement s dřevěnou karoserií, čtyřválcovým benzinovým motorem, řetězovým pohonem zadních kol a s dřevěnými koly s obručemi z plné gumy. Při optimální rychlosti 26 km/h (maximální dovolená rychlost byla 28 km/h v obci a 15 km/h za tmy) měl vůz spotřebu až 62 litrů benzínu na 100 km. Po roce 1910 vznikaly soukromé linky veřejné dopravy například na trasách Mariánské Lázně - Kynžvart, Mariánské Lázně - Karlovy Vary, Příbram-Dobříš, Praha-Mělník i jinde. Kromě vozů Laurin & Klement se používaly ještě vozy Austro Daimler. Koncese na provozování autobusové dopravy začaly rakouské úřady udělovat kolem roku 1911. Za první světové války byl provoz přerušen, ale po ní se dále rozvíjel. Ve Švýcarsku byl poprvé poštovní koňspřežný omnibus nahrazen autobusem 1. června 1906 na lince Bern-

Omnibus na Trafalgar Square 1890

Detlingen a od října 1906 na lince Bern-Papiermühle. Po první světové válce odkoupila pošta od armády sto nákladních automobilů a z nich čtyřicet přestavěla na autobusy, jejichž síť navazovala na železnici. Od roku 1919 začaly autobusové linky postupně překonávat i alpské průsmyky. Od roku 1924 se používaly jen autobusy s pneumatikami. Poslední koňspřežná poštovní linka, Avers-Juf, fungovala až do roku 1961. První autobus (tehdy ještě pod názvem omnibus) se spalovacím motorem představil Carl Fridrich Benz v roce 1895, do pravidelného linkového provozu se dostal v říjnu roku 1899 v Londýně. Tehdy se jednalo o velmi nespolehlivá vozidla, navíc pro velmi omezený počet cestujících (okolo deseti až dvaceti osob). Vývoj však šel rychle dopředu a okolo roku 1930 již autobusy uvezly až padesát lidí a byly poháněny různými palivy - svítiplynem, naftou nebo dřevoplynem. Hlavní rozvoj autobusové dopravy však nastal až

krátce po 2. světové válce, když byla rozšířena infrastruktura pro automobilovou dopravu (zlevnil benzín a nafta, začaly se stavět kvalitnější silnice apod.). Pro autobus se původně používal stejný termín jako pro dřívější koňspřežný prostředek nekolejové hromadné dopravy, tedy omnibus. Pro odlišení se začalo používat označení automobilní omnibus, z čehož pak zkrácením vznikl současný termín autobus. Autobusy se dělí podle počtu přepravovaných osob na mikrobusesy, minibusy, midibusy, standardní autobusy, které jsou dále rozděleny na patrové, třínapravové, kloubové, dvoukloubové, městské, příměstské (linkové, regionální), školní, nízkopodlažní s bezbariérovým přístupem, meziměstské (dálkové), turistické autokary, hotelbusesy a speciální autobusy, mezi které se řadí například letištní busey, terénní autobusy nebo nákladní automobily přestavěné použitím nástavby pro přepravu osob (takzvané přepravníky osob).

Jeden z prvních autobusů v muzeu Mercedes-Benz

reportáž

I když se s blížícím jarem den prodlužuje čím dál tím víc, na začátek směny řidiče autobusu si musím pořádně přivstat. První spoj, se kterým dnes na naši reportáž vyjedu, vyráží v 4.35 z autobusového stanoviště v Rýmařově a míří do nedaleké obce Malé Morávky. Přicházím tichými navšvicenými uličkami a město ještě spí. Nikde ani živáčka. Jen tu a tam projede zásobovací auto pekařů nebo osobák směřující s osádkou do vzdálenějšího měs-

ta za prací. Jsem na autobusovém stanovišti, odkud denně odjíždí několik desítek autobusových spojů. Prvních pár cestujících tady čeká na odjezd jedné z prvních linek, směřující do Bruntálu. Za chvíli je tady. Přichází postupně další cestující, dva chlapi, kteří jsou evidentně zaujati vášnivou debatou o všerejším hokejovém zápase. Za chvíli i oni mizí v útrobách malých domečků na kolech. Hodinky ukazují právě 4.35, doufám, že jsem nic nepo-

pletl, promítám si v myšlenkách čas naší schůzky na první autobusový spoj. Najednou do ticha zní vrčivý zvuk motoru. Objevuje se autobus a zajíždí mým směrem, na zastávku, odkud se vyjíždí na Malou Morávku. Zastavuje, dveře se otevírají a za volantem sedí můj průvodce Pavel Podešva a usmívá se: „Víš, že jsi můj první cestující do Morávky za poslední půlrok s odjezdem v 4.35?“ První spoj jede totiž téměř vždy prázdný, snad s výjimkou letních

prázdnin, kdy tady tak časně potkáte nedočkavé houbáře, snad aby jim někdo ty kapitální úlovky náhodou nevyfoukl. Ovšem zpátky už podle slov řidiče povežeme několik cestujících do Rýmařova. Je důležité nezapomenout nastavit přesné číslo linky a spoje na elektronickém strojku, který vydává jízdenky, a vyjíždíme. Cestou opravdu na zastávkách nečekají žádní cestující, potkáme jen pár vozidel. Přijíždíme do cíle, otáčíme se, opět nezbytně

nastavení linky a čísla spoje na přístroji a čekáme na odjezd. Využívám krátké chvíle a zajímám se, co všechno přístroj na jízdenky umí. „Tak kromě základní funkce vydávání nejrůznějších druhů jízdenek - žákovských, týdenních, měsíčních, pro tělesně postižené, jízdenek na zavazadlo, na pejsky a dalších - přístroj dále komunikuje se čtecím displejem v přední horní části autobusu, kde se zobrazuje linka a kam autobus směřuje. Přístroj má na boční straně také čtecí zařízení pro karty zaměstnanců firmy a také se na něm dají razítkovat týdenníky. Nejhorší je, když ti v přístroji dojde páska, na kterou se tisknou jízdenky, a před autobusem čeká hodně lidí nebo když se přístroj na lince porouchá, i to se stává,“ směje se řidič Pavel. A co pak, zajímám se. „Páska se vymění za chvíli, i když to taky není žádná legrace, ale s porouchaným přístrojem nenadělám nic, musím ručně vypisovat každému náhradní jízdenky, které mám pro ten účel připravené. Musím vypsat číslo linky, číslo spoje, odkud kam, datum a tak dále. Naštěstí se přístroj nekazí tak často, ale je to jenom technika,“ komentuje svízele své práce zkušený řidič. Přístroj dokonce i upozorní řidiče zvukovým signálem, že má odjíždět právě teď ze zastávky. Vyrážíme z Malé Morávky v 5.00 do Rýmařova. Opět nikoho nevezeme, až teprve v Dolní Moravici nastupuje pár cestujících, kteří jedou za prací do rýmařovských Rodinných domků. Vystupují na Opavské ulici a my jedeme, teď již po prázdnou, do areálu bývalého ČSAD, kde mají řidiči sociální zařízení a také místnost, kde si mohou uvařit čaj nebo kávu. Do

příštího odjezdu nám zbývá téměř čtyřicet minut, vaříme si s Pavlem kafe a čas využívám k tomu, abych mu položil pár všetečných otázek. Zajímá mě hlavně, jak dlouho už „krouť volantem“, jak se k této profesi dostal, co ho k tomu vedlo a jak se dnes dívá na své rozhodnutí po letech strávených na cestách.

„Řidičák na nákladák jsem si udělal na vojně, kde jsem vlastně za volantem začínal. Po základní vojenské službě v letech 1969-1971 jsem nastoupil v Rýmařově do Zemědělského výkupu - ZNZ, kde jsem byl asi čtyři nebo pět let, potom jsem také jezdil u Rudných dolů, začínající firmy Rodinné domky Rýmařov, tam jsem pracoval rovněž jako řidič nákladáku do osmdesátých let, pak dopravu převzalo ČSAD do roku 1989. Pak najednou ubylo pracovních příležitostí a já dva roky vedl naši hospodu ve Skalách. Po dvou letech jsem se opět vrátil na zahraniční kamionovou dopravu, kde jsem vydržel až do roku 2003. Už jsem se za ty roky nabažil dost rajtování po světě a chtěl jsem už být doma. Tak jsem si rozšířil řidičský průkaz na autobus a letos je to sedm let, co krouťím volantem autobusu,“ říká klidným hlasem Pavel Podešva a na dotaz, zda někdo v rodině byl řidičský harcovník, odpovídá, že nikoliv. Dovídám se, že nejdlejší linka, kterou jezdí, je Rýmařov-Olomouc, ještě vloni to byla linka Rýmařov-Ostrava, ale od letošních jízdních řádů byla zrušena. Pavel jezdí ve skupině pěti řidičů, kteří se střídají na čtyřech různých linkách po našem regionu. Nejklidnější a zřejmě asi nejkratší je podle něj ta dnešní. „Dříve se zajíždělo dokonce až do

Litovle, když tam ještě fungovala fabrika Tesla Litovel vyrábějící gramofony, ale to už je dávno,“ konstatuje s trochou nostalgie řidič. Kromě svých pravidelných linek jezdí někdy s dětmi na bazén nebo s fotbalisty na zápasy. Čas nepočká a my musíme vyrazit na další štaci. Odjíždíme ze stanoviště v Rýmařově do Staré Vsi v 6.10 přes Janovice. Na stanovišti nastupuje několik cestujících, pár dalších u Komerční banky na Sokolovské ulici. Jsou to většinou lidé, kteří vystupují u školy ve Staré Vsi nebo u obchodu. Přijíždíme do Staré Vsi k pile, chvíle do odjezdu. Zajímá mě, zda i řidiči podléhají nějakým kontrolám na vydávání jízdenek a podobně. „Asi před dvěma měsíci jsem měl pět kontrol. Většinou chodí na kontroly revizoři z Krajského úřadu v Ostravě a pak taky kontroloři z Prahy. Zaměřují se na správné vydávání jízdenek, na to, zda máme oblečený předpisový stejnokroj, jak se chováme k cestujícím a zda jezdíme na čas. Dnes si nikdo nedovolí nevydat cestujícímu jízdenku, za to hrozí okamžitý vyhazov,“ říká s vážnou tváří řidič autobusu a ukazuje chytrou krabičku za předním oknem autobusu. „I to je součástí naší kontroly, pomocí satelitu vidí na ústředí firmy, kde se autobus zrovna nachází,“ směje se zkušený řidič. Odjíždíme ze Staré Vsi do Rýmařova a v sedm hodin hned do Bruntálu. Tentokrát je autobus plný dětí jedoucích do školy. V Bruntále čekáme tři hodiny a v 11.40 vyjíždíme opět do Rýmařova, kam přijíždíme ve 12.30. Další pětačtyřicetiminutová přestávka. A jaké jsou strasti a radosti řidiče autobusu? „Jednoznačně rozbité silnice. Nejkritičtější jsou úseky v Jamar-

ticích, Kněžpoli, Jiřkově a Těchanově, co se týče zimní údržby, tak nejhorší situace bývá v Rešově a Dobřečově. A naopak největší pohodu a radost člověk zažívá, když je venku teplo, svítí sluníčko, lidé jsou v pohodě a usměvaví, to pak jde práce člověku sama od ruky,“ konstatuje s notnou dávkou optimismu Pavel Podešva. Poslední čtyři spoje s odjezdem ve 13.15 do Břidličné k AL Investu, pak do Malé Štáhle a znovu k AL Investu a odtud již do Rýmařova s příjezdem v 15 hodin uběhnou rychle. „Každé povolání má svá pro i proti, najdou se občas lidé, kteří dokáží pracovní den znepríjemnit, ale člověk si to nesmí připustit. Naopak bývají pěkné chvíle, kdy ti cestující přinesou nějakou malou pozornost, ať je to pár jablák ze zahrádky nebo mandarinka či pár bonbónů. Takové přátelské jednání člověka vždy moc potěší,“ říká Pavel, který by dnes již neměnil. Práce ho baví. Do důchodu mu zbývají dva roky. „Kdybych měl život vrátit zpátky a měl se rozhodovat, co budu dělat, nevím, zda bych se rozhodl stejně. Po bitvě je každý generál, jak se říká. Do fabriky mě to nikdy netáhlo, šoféřina, to je do jisté míry volnost,“ tvrdí přesvědčivě Pavel, jehož největší zálibou je sport a zahrádka. Je známý především svými úspěchy v triatlonu, a to nejen na regionální úrovni, ale i v rámci republiky nebo světa. Loučíme se s přáním dalších vynikajících úspěchů nejen ve sportu, ale i v práci. Tady naše celodenní směna končí a s ní i tato reportáž. Zase o jedno poznání a zkušenost více. Zase jedno řemeslo, bez kterého by si život mnoho z nás nedovedlo představit. Díky za něj. JiKo

Napadl spolubydliče

Ve zkráceném přípravném řízení rýmařovští policisté sdělili v těchto dnech osmnáctiletému mladíkovi podezření z přečinu ublížení na zdraví. Toho se měl dopustit tím, že 9. 1. 2010 v Břidličné na ulici Hřbitovní na ubytovně po předchozí slovní rozepři fyzicky napadl svého dvašedesátiletého spolubydliče. Udeřil ho dvakrát pěstí do obličeje a jednou do žeber. Poškozený utrpěl zhmoždění hrudníku a hematoma levého oka. Pro zranění se léčil přes dvacet dní.

Svěřené peníze zpronevěřila

Policejní komisař SKPV zahájil dne 23. 2. 2010 trestní stíhání devětatřicetileté ženy z Břidličné kvůli trestnému činu zpronevěry. Zpronevěřit měla finanční prostředky sedmačtyřicetileté poškozené. Ta si po dohodě s obviněnou nechala zasílat od svého zaměstnavatele mzdu na její účet v celkové částce přes 11 000 Kč. Obviněná pak z účtu, na který měla jako jediná dispoziční právo, provedla v Břidličné několik výběrů z bankomatu v celkové částce 4 000 Kč. Získané finanční prostředky použila, vzhledem ke své špatné finanční situaci, pro vlastní potřebu. Zbývající část užívala v několika případech k úhradě svých dluhů vůči finančnímu ústavu. Obviněná věděla, že má na účtu debet z povoleného přecherpaní, protože žádné jiné finanční prostředky jí na účet nebyly zasílány. Způsobená škoda činí přes 11 000 Kč.

Milovník tabákových výrobků

V době od 25. do 26. 2. 2010 v Rýmařově na ulici 1. máje dosud neznámý pachatel vytrhl kovovou mříž okna novinového stánku. Odjíztil šrouby, vypáčil okno a vnikl dovnitř. Odcizil tabákové výrobky v hodnotě přes 7 500 Kč. Poškozením vznikla škoda více než 2 000 Kč.

Vnikli do tří chatků i rodinného domu

Policisté z Břidličné spolu s bruntálskými kriminalisty objasnili sérii vloupání do tří zahradních chatků a rodinného domu v Břidličné. Krátce po posledním činu zadrželi i čtveřici pachatelů ve věku od 16 do 23 let, které následně obvinil policejní komisař z přečinu a provinění krádeže a porušování domovní svobody.

Těch se měli dopustit tím, že na začátku měsíce února 2010 v Břidličné po předchozí domluvě dva ze starších obviněných vnikli do rodinného domku. Odcizili elektroniku, mobilní telefon, vrtačky, šperkovnici s různými šperky a v domě také zkonzumovali potraviny. Svým jednáním způsobili škodu přesahující 95 000 Kč. Dále pak 22. února 2010 tři z obviněných v chatové kolonii v Břidličné vnikli po rozbítí oken do tří zahradních chatků.

Odcizili spací pytle, ohřívač i s plynovou láhví a elektronické nářadí. Způsobená škoda činí přes 5 000 Kč.

Bral sladkosti a alkohol

V neděli 28. 2. 2010 v dopoledních hodinách v Rýmařově vnikl dosud neznámý pachatel do restaurace na třídě Hrdinů. Odstranil visací zámeček na mříži, která odděluje chodbu od restaurace, a vešel dovnitř. Odcizil různé cukrovinky, žvýkačky a alkohol v hodnotě kolem 7 000 Kč. Na místě činu byl nasazen služební pes Yago, který vypracoval pachovou stopu v délce 200 metrů.

Využila jeho podnapilosti a ukradla mu peněženku

Rýmařovští policisté šetří krádež peněženky. V podvečerních hodinách dne 26. 2. 2010 v Rýmařově v restauraci na náměstí Míru neznámá pachatelka využila nepozornosti jednašedesátiletého muže, který byl v podnapilém stavu. V nestřeženém okamžiku mu z pravé zadní kapsy kalhot odcizila peněženku s finanční hotovostí 15 000 Kč a doklady.

Z chatky odnesl nářadí

V době od 12. do 26. 2. 2010 v Břidličné se dosud neznámý pachatel vloupal do zahradní chatky v zahrádkářské kolonii na ulici Nerudova. Po rozbítí okna vnikl dovnitř a odcizil křovinořez a dvě reprobredny. Způsobená škoda činí 14 000 Kč.

Série vloupání do prodejen v Rýmařově objasněna

Rýmařovští policisté ve spolupráci s bruntálskými kriminalisty objasnili sérii šesti případů vloupání do různých prodejen v Rýmařově.

Těchto případů se měli dopustit triadvacetiletý mladík spolu se svými dvěma mladistvými kamarády. Policejní komisař zahájil v těchto dnech jejich trestní stíhání pro přečin krádeže. Trestního jednání se měli dopustit tím, že v Rýmařově šestkrát násilně vnikli do tří prodejen, kde ukradli hlavně cigarety, potraviny, pečivo, časopisy a další zboží. Věci si rozdělili a pečivo snědli. Způsobená škoda činí nejméně 12 000 Kč.

Řídil pod vlivem alkoholu

Policejní komisař zahájil v těchto dnech trestní stíhání dvou mladíků ve věku devatenáct a osmnáct let z přečinů neoprávněného užívání cizí věci a ohrožení pod vlivem návykové látky. Toho se měli dopustit tím, že dne 31. 12. 2009 v Rýmařově společně popíjeli alkohol. Mladší z obviněných vzal od svého dědy, bez jeho vědomí a souhlasu, klíče od vozidla Citroen, které předal druhému obviněnému. Nasedli do auta a odjeli směrem na obec Velká

Štáhle. Mezi Rýmařovem a Velkou Štáhlí však mladík havaroval. Při dechové zkoušce mu policisté naměřili 1,20 a následně 1,25 promile alkoholu. Při nehodě došlo k lehkému zranění spolujezdce. Způsobená škoda činí 50 000 Kč.

Z chatky odcizil vrtačku

V době od 27. do 28. 2. 2010 v Rýmařově na ulici Nádražní rozbil dosud neznámý pachatel okno chaty v zahrádkářské kolonii a vnikl dovnitř. Odcizil elektrickou vrtačku v hodnotě 600 Kč. Poškozením okna způsobil škodu 1 000 Kč.

Aby se dostal do obchodu, rozbil výlohu

V době od 28. 2. do 1. 3. 2010 v Rýmařově na ulici Opavská prohodil neznámý pachatel kamenem skleněnou výplň okna potravin. Vnikl dovnitř, rozbil dveře, poškodil stojan na tabákové výrobky a odcizil různý alkohol. Způsobená škoda činí kolem 30 000 Kč.

Policejní kontroly u mládeže

V Rýmařově a Krmově proběhla 4. 3. 2010 preventivně bezpečnostní akce zaměřená proti požívání alkoholických nápojů, psychotropních a omamných látek a hraní na výherních automatech osobami mladšími osmnácti let. V průběhu akce policisté spolu s cizineckou policií a městskými strážníky zkontrolovali celkem čtyřadvacet restaurační zařízení a heren. V Krmově zjistili ve dvou případech mladistvé osoby, které hrály i přes zákaz obsluhujícího personálu na výherních automatech. V rámci této akce policisté také zkontrolovali zabezpečení 220 chatků a staveb v zahrádkářských osadách a koloniích.

Policisté objasnili další sérii vloupání na Rýmařovsku

Další skupinu pachatelů (tři mladiství a dva osmnáctiletí), kteří se vloupávali do různých obchodů a restaurací v Rýmařově, odhalili místní policisté spolu s bruntálskými kriminalisty.

Pětice pachatelů po domluvě vnikla v době od konce ledna do 3. 3. 2010 do různých prodejen a restaurací v Rýmařově. Ve dvou případech do stejné prodejny rychlého občerstvení, kde odcizili finanční hotovost. Dále vnikli do restaurace, kde vzali cukrovinky, alkoholické i nealkoholické nápoje a další věci. Ve čtvrtém případě chtěli získat finanční hotovost z hracího automatu na šipky, což se jim nepodařilo. Naposledy se vloupali do prodejny potravin, kde vzali alkohol. Svým jednáním způsobili škodu přes 34 000 Kč. Odcizené věci či peníze použili pro svou potřebu. Policejní komisař skupinu pachatelů obvinil z krádeže a poškození cizí věci.

Z penzionu ukradl, co se dalo

V době od 2. do 3. 3. 2010 v Malé Morávce dosud neznámý pachatel násilně vnikl do restaurace penzionu. Odcizil různé cigarety, 100 ks žvýkaček a vypáčil zásuvku stolu, kde vzal kopii živnostenského listu. Následně přešel do místnosti s lyžemi, kde odcizil troje lyže i s příslušenstvím. Svým jednáním způsobil škodu ve výši 29 000 Kč.

Nedal přednost a střetli se

Dne 6. 3. 2010 v Rýmařově na křižovatce ulic Sadová a Julia Sedláka jel třiatřicetiletý řidič s vozidlem Octavia a při průjezdu křižovatkou nedal přednost vozidlu Ford jedoucímu po hlavní silnici. Došlo ke střetu. Při nehodě se

zranila spolujezdkyně z Octavie. Ke zranění jiných osob nedošlo. Požití alkoholu bylo při dechové zkoušce vyloučeno. Způsobená škoda činí 160 000 Kč.

Pod vlivem alkoholu napadl svou známou

V Rýmařově na ulici Nádražní v sobotu 6. 3. 2010 rýmařovští policisté zajistili jednadvacetiletého muže. Ten byl opilý, choval se agresivně a slovně napadal svou dvaapadesátiletou známou. Dechová zkouška vykazovala hodnotu 3,47 promile alkoholu a neustále agresivní muž byl převezzen na záchytnou stanici k vystrážlivění. Je podezřelý z přestupku proti občanskému soužití.

Způsobil mu těžké zranění

Na linku 158 oznámili dne 6. 3. 2010 v ranních hodinách pracovníci rychlé lékařské pomoci, že v Rýmařově ošetřují muže, který má těžká zranění hlavy. Rýmařovští policisté spolu s bruntálskými kriminalisty okamžitě zjišťovali příčiny zranění a během několika hodin zjistili pachatele. Ten měl po předchozí slovní rozepři poškozeného napadnout, když šel naproti svému synovi, který měl ukončení tanečních. Pachatel po činu přivolal první pomoc a záchranářům tvrdil, že poškozeného našel již zraněného. Policejní komisař následně zahájil jeho trestní stíhání pro zločin těžkého ublížení na zdraví. *Zdroj: tisková mluvčí PČR Bruntál komisař por. Bc. Pavla Tušková*

V Krnově ocenili nejlepší policisty

Nejlepší policisty v okrese a také nejlepší realizované policejní akce za loňský rok ocenilo 25. února vedení Policie České republiky na slavnostním setkání v krnovském kině Mír.

Za přítomnosti krajského policejního ředitele plk. Mgr. Bc. Tomáše Tuhého, okresních

představitelů policie, starostů a hostů bylo za rok 2009 oceněno jedenáct nejlepších policistů Územního odboru Bruntál. Mezi oceněnými byl také rýmařovský policista Petr Andryšek, který nastoupil k policii v září 2001 do Břidličné a o čtyři roky později již sloužil v Rýmařově na obvodním oddělení. Je spolehlivý a mezi kolegy velmi oblíbený pro svou veselou povahu. Vyniká také ve sportu. Několikrát reprezentoval policii a jeho posledním skvělým počinem byla únorová účast na policejním republikovém mistrovství v běžecím lyžování v Novém Městě na Moravě. Petru Andryškovu blahopřál také starosta města Rýmařova Ing. Petr Klouda.

V kategorii manažer za nejlepší výkon funkce vedoucího obvodního oddělení byl vyhodnocen nadporučík Bc. Miroslav Doležel

z Vrba pod Pradědem. Za nejlepší výkon funkce zástupce vedoucího obvodního oddělení byl zvolen nadporučík Bc. Radek Vágnér z obvodního oddělení Krnov.

Do oceňování byla zařazena i speciální kategorie. Jedná se o vyhodnocení nejlepších realizací skupiny kriminální policie a vyšetřování za rok 2009, kterou obdržel protidrogový tým z Bruntálu. Nejlepší realizací oddělení hospodářské kriminality bylo zvoleno vyšetřování hospodářské trestné činnosti.

Na slavnostním udělování ocenění převzal mimořádné ocenění, a to medaili za statečnost, udělenou policejním prezidentem, nadporučík Vladimír Rychta, který se aktivně zúčastnil 18. února 2009 záchraně lidského života v Krnově. Se svým kolegou přímo na ulici poskytli první pomoc muži nacházejícímu se v kritickém zdravotním stavu se selháním vitálních funkcí. Až do příjezdu rychlé záchranné služby policisté u muže prováděli resuscitaci. *JiKo, zdroj PČR Bruntál*

Foto: archiv PČR Bruntál

Záchranáři zasahují

Výjezdová činnost záchranářů na Rýmařovsku za rok 2009

V uplynulém roce řešily posádky Územního střediska záchranné služby Moravskoslezského kraje v regionu Rýmařovska na základě tísňové výzvy bezmála patnáct set událostí. Záchranáři přitom ošetřili celkem 1 496 pacientů. Záchranná služba v této lokalitě tedy za den řešila průměrně čtyři události.

Tělesná onemocnění

Převážná většina výjezdů našich posádek je z důvodu náhle vzniklého nebo prudce zhoršeného tělesného onemocnění a těchto pacientů ošetřili záchranáři na území Rýmařovska 667. Z tohoto počtu se například ve více než dvaceti případech jednalo o akutní koronární syndrom. V pěti desítkách případů

jsme byli na Rýmařovsku voláni k nemocným s cévní mozkovou příhodou. Mezi další důvody výjezdů patřily dechové obtíže, bolesti na hrudi, epileptické nebo astmatické záchvaty a další.

Úrazy

Záchranáři v tomto regionu ošetřovali 321 pacientů, kteří utrpěli nějaký úraz či nehodu. Většina jich byla spíše lehkých či středně těžkých a bezprostředně neohrožovaly život postiženého. Čtyři zranění však byli ve vážném stavu. Lékaři záchranné služby již nemohli zachránit tři postižené. Ti na následky svých zranění zemřeli buď ještě před příjezdem posádky, nebo záchranáři prohráli boj o jejich život v průběhu zásahu.

Onemocnění psychiatrická a sebevraždy

Záchranáři vyjízděli také k nemocným s psychickými obtížemi, kterých ošetřili téměř sedm desítek. Jednalo se především o pacienty s depresemi, akutními psychotickými stavy, ale také například se závislostmi.

V deseti případech jsme dále zasahovali u lidí, u nichž došlo k sebepoškození nebo se pokusili o sebevraždu. Dva pacienti, k nimž naše posádky přijely, si záměrně přivodili smrt.

Výjezdy sanitních vozidel

Záchranná služba na Rýmařovsku disponuje dvěma typy posádek, které mají své výjezdové stanoviště v Rýmařově. Jde o jednu posádku rychlé lékařské

pomoci (RLP) a jednu posádku rychlé zdravotnické pomoci (RZP). Lékařské posádky uskutečnily v roce 2009 přes devět stovek výjezdů. V režimu RZP, kdy pracuje posádka ve složení zdravotnický záchranář a řidič, bylo minulý rok realizováno necelých šest set zásahů.

Průměrný čas potřebný pro dojezd posádky záchranné služby k pacientovi činil na Rýmařovsku šest a půl minuty. Patnáctiminutový limit přitom záchranáři splnili v 97,5 % výjezdů.

Vrtulník LZS Ostrava zasahoval ve třech případech v horském terénu Jeseníků, dalších několik vzletů bylo na území Rýmařovska mimo hory.

PhDr. Lukáš Humpl, tisková mluvčí ÚSZS MSK

Hasiči varují

Jaro se hlásí: hasiči opět varují před vypalováním porostů

Jaro už nám začíná, sluníčko se i u nás na severu Moravy pomalíčku probouzí a začíná ohřívat celou přírodu po dlouhém zimním období. Hasiči z okresu Bruntál pro vás připravili několik dobrých rad a upozornění v souvislosti s vypalováním a pálením porostů a klestí.

V jarních měsících hasiči vyjíždějí častěji než kdy jindy k požárům trávy, lesních porostů nebo k dohašování špatně zabezpečených ohnišť. Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, nesmí fyzická osoba provádět plošné vypalování porostů. I přesto je u nás toto vypalování stále oblíbené. Jarní úklid se majitelům zahrad ale nemusí vždy vyplatit. Ten, kdo se totiž rozhodne vyčistit svou zahradu ohněm, může zaplatit i několikatisícovou pokutu. Při plošném vypalování porostů se **fyzická osoba** dopouští přestupku podle zákona o požární ochraně, za který jí hrozí **pokuta až do výše do 25 000 Kč.**

Fyzické osoby mohou provádět kontrolované spalování hořlavých látek, například mohou pálit shrabanou trávu na hromadě, která bude ohraničená proti případnému rozšíření, samozřejmě nebude umístěna pod stromy nebo v blízkosti jiných hořlavých látek a u tohoto spalování budou osoby přítomny. Na fyzické oso-

by se nevztahuje ohlašovací povinnost pro pálení na územně příslušný hasičský záchranný sbor kraje. Samozřejmě pokud bude fyzická osoba pálit větší množství hořlavých látek, při kterém vzniká hustý kouř a větší plameny, hasiči **doporučují** oznámit pálení na sektorové operační středisko hasičů e-mailem, kde je potřeba uvést od kdy do kdy bude pálení probíhat, uvést přesnou lokalitu pálení, mobilní telefonní číslo na osobu, která bude u pálení přítomna a tím za něj i zodpovědná. Při pálení hořlavých látek je velkým nepřítelem vítr, který během okamžiku může z nevinných plamínek vytvořit rozsáhlý požár. V minulém roce se o tom přesvědčilo hned několik lidí, kteří podcenili nebezpečný vítr a potřebovali pomoc hasičů.

Právníkové osoby a podnikající fyzické osoby (firmy, společnosti) také nesmí dle zákona o požární ochraně provádět plošné vypalování porostů. Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou navíc povinny se zřetelem na rozsah této činnosti stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou **povinny** předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto

činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat.

Pro ohlášení pálení je na území okresu Bruntál určen **Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, územní odbor Bruntál**, Zeyerova 15, 792 01 Bruntál; fax: 950 740 109, e-mail: sopis.br@hzsmsk.cz.

Je nutné opět uvést jednoduché identifikační údaje pro pálení:

- od kdy do kdy bude pálení probíhat,

- uvést přesnou lokalitu pálení,

- mobilní telefonní číslo na osobu, která bude u pálení přítomna a tím i zodpovědná.

Pokud právníkové osoby a podnikající fyzické osoby vypalují porosty nebo neoznámí spalování hořlavých látek na volném prostranství, případně nestanoví opatření proti vzniku a šíření požáru, dopouští se správního deliktu dle zákona požární ochrany, za který hrozí sankce až do výše 500 000 Kč. Neměli bychom zapomenout na skutečnost, že při pálení odpadu nebo dalších hořlavých látek musí být vždy postupováno v souladu s dalšími zákony, například zákonem o ovzduší, zákonem o le-

sích, zákonem o odpadech nebo s vyhláškami obcí, kde jsou uvedeny další podmínky pro pálení. Novinkou je hlášení přes internet. Tato novinka platí pro právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provádějí časté spalování hořlavých látek na volném prostranství. Na stránce https://81.91.215.134/paleni_mk/, přístupné rovněž odkazem ze stránky www.hzsmsk.cz, běží systém pro evidenci nahlášeného pálení. Při první registraci se musí vyplnit jednoduchý identifikační formulář. Pro ověření registrace operační důstojník hasičů zavolá na kontaktní telefon a přidělí dané osobě uživatelské jméno a heslo. Následně mohou po přihlášení do systému hasičů právnické osoby a podnikající fyzické osoby kdykoliv vyplnit jen formulář pro aktuální pálení a v online mapě lokalizovat přesné místo. Tyto údaje jsou zavedeny do systému, který je propojen s výjezdovým softwarem hasičů. Veškerá komunikace tedy probíhá elektronicky a v současné době bez problémů.

Ing. Antonín Ušela

NEZAPOMEŇTE!

Včasným nahlášením rozsáhlejšího pálení zamezíte zbytečným výjezdům hasičů, kteří mohou být potřeba na místě, kde došlo k jinému neštěstí a kde jde o vteřiny.

Servis služeb

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK**

každé liché úterý v budově střediska

na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově.

Začátek vždy ve 13.30. Ukončení posezení 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojít do kavárny, může využít odvoz v den setkání v 13.30 od hotelu Praděd.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli.

Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termíny kavárniček v roce 2010:

16. 3., 30. 3., 13. 4., 27. 4., 11. 5., 25. 5., 8. 6., 22. 6.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

pondělí-pátek:	9.00-12.00	13.00-17.00
sobota:	9.00-12.00	13.00-16.00
neděle:	13.00-16.00	

Kulturní dění v muzikantské čajovně

14. 3. Workshop pro začínající bubeníky, Ivo Batoušek bude předávat své dlouholeté zkušenosti. Přihlášky v čajovně od 14 do 20 hodin.
15. 3. Člověče, nezlob se - turnaj od 16 hodin
16. 3. Pohádková babička (začátek v 17 hodin) - O perníkové chaloupce, Boudo budko
22. 3. Kdo si hraje, nezlobí (pásmo plné her a zábavy pro děti s maminkami, od 17 hodin)
25. 3. Sahadžajóga (meditace pro každého) - 18 hodin
26. 3. Jam session - improvizáční večer mladých muzikantů, od 18 hodin
27. 3. Pingpongový turnaj od 16 hodin
30. 3. Pohádková babička (od 17 hodin) - O Koblížkovi, O Budulínkovi

Kontakt: Muzikantská čajovna, Sokolovská 30, Rýmařov, tel.: 731 928 753, www.muzikantskacajovna.cz.

Bezbariérový přístup!

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Lepší je výčitka od chytřejšího než pochvala od hloupějšího.
Marcus Aurelius

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV WWW.SVCRYMAROV.CZ

inf@servis

BŘEZEN 2010

13. 3.	8.30	Ski areál St. Ves	Snowboard and skicross
16. 3.	9.00	SVČ	Cvičení s Buřinkou
17. 3.	17.00	SVČ	PC herna
17. 3.	17.00	SVČ	Kurz tkaní
22. 3.	9.00	SVČ	Keramika s Buřinkou
25. 3.	17.00	SVČ	Keramika pro veřejnost
30. 3.	9.00	SVČ	Cvičení s Buřinkou

Krytý bazén v Břidličně

Plavání pro veřejnost v březnu

Pondělí	14.00-20.00	Úterý	14.00-17.00
Středa	14.00-20.00	Čtvrtek	14.00-19.00
Pátek	14.00-20.00	Sobota	13.00-20.00
	Neděle		13.00-20.00

Aerobik se koná každé úterý od 17.00 do 18.00 a ve čtvrtek od 18.45 do 19.45.

Teplota bazénu 28 °C (malý), 27 °C (velký), teplota vzduchu 29 °C.

**SNOWBOARDCROSS
SKICROSS**

**SKI AREÁL
STARÁ VES
13.3.2010**

Kategorie:
 A) do 18 let
 B) nad 18 let
 C) Skicross

PREZENCE: 8:30 - 9:30
TRÉNINK: 8:30 - 10:00
ZAHÁJENÍ ZÁVODU: 10:00

startovné: 300 Kč
 (v ceně celodenní permanentky na vlek a malé občerstvení 1)

550m dlouhá trať, helmy povinné

WWW.SKATESHOPCZ
 EXTREME!
 LESY ČR
 enuy
 PDA
 HOTEL SÚNCE
 BP
 SVČ
 www.sbx.svcrymarov.cz

Podatel si vyhrazuje právo za nepříznivého počasí závod zrušit. O aktualitách bude informovat na www.sbx.svcrymarov.cz

Známa i neznámá výročí

- 18. 3. 1980** zemř. **Erich Fromm**, americký psycholog a sociolog německého původu (nar. 23. 3. 1900) - 30. výročí úmrtí
- 19. 3. 1770** nar. **Šebestián Hněvkovský**, obrozenecký básník a literární teoretik (zemř. 7. 6. 1847) - 240. výročí narození
- 19. 3. 1950** zemř. **Edgar Rice Burroughs**, americký prozaik (nar. 1. 9. 1875) - 60. výročí úmrtí
- 21. 3. 1685** nar. **Johann Sebastian Bach**, německý skladatel a varhaník (zemř. 28. 7. 1750) - 325. výročí narození
- 23. 3. 1910** nar. **Akira Kurosawa**, japonský filmový scenárista a režisér (zemř. 6. 9. 1998) - 100. výročí narození
- 24. 3. 1905** zemř. **Jules Verne**, francouzský prozaik a dramatik, autor dobrodružných románů (nar. 8. 2. 1828) - 105. výř. úmrtí
- 26. 3. 1930** nar. **Gregory Corso**, americký básník (zemř. 17. 1. 2001) - 80. výročí narození

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Tereza Tručková	Rýmařov
Aneta Strapková	Janovice
Petr Vepřek	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Miroslav Votruba - Rýmařov	80 let
Kateřina Bakiová - Rýmařov	81 let
Ladislav Bláha - Rýmařov	84 let
Pavel Bednár - Janovice	84 let
Karolína Coufalová - Rýmařov	86 let
Hedvika Janečková - Rýmařov	87 let
Františka Hlobilová - Rýmařov	87 let
Josef Furiš - Janovice	88 let
Antonín Klusal - Rýmařov	89 let

Dne 22. března se dožívá významného životního jubilea 80 let naše teta,
paní Jiřina Hansliánová.

Z celého srdce jí přejeme vše nejlepší, mnoho spokojenosti a hlavně pevné zdraví i v dalších letech.

*Neteře Marie a Ladislava s rodinami,
 synovci Karel a Jiří s rodinami
 a bratr Ladislav s přítelkyní.*

Rozloučili jsme se

Stanislav Kopecký - Rýmařov	1938
Gabriela Motyková - Rýmařov	1948
Jiří Vilímec - Rýmařov	1932
Rostislav Pavelka - Dolní Moravice	1955
Jaroslav Šiška - Rýmařov	1943
Pavel Laštůvka - Rýmařov	1948

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

SEMINÁŘ MUZIKOTERAPIE

ŠÍLA ZVUKU

aneb JAK ZATOČIT S BUBÁKY

12. - 14. 3. 2010
SVČ Rýmařov

www.svcrymarov.cz

EVROPSKÁ UNIE
 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
 PŘÍRODNÍ KRAJINA

Městská knihovna

Osudy Židů v Městské knihovně

V prostorách Městské knihovny Rýmařov v těchto dnech probíhá výstava Byl jednou jeden svět, kladoucí si za cíl dokumentovat a představit osobnosti někdejších židovských komunit v Mohelnici a okolí. Zahájena byla v pondělí, první den prvního březnového týdne, a potrvá do konce měsíce. Jejím původcem je občanské sdružení Respekt a tolerance, které se historií a kulturou Židů v Lošticích, Mohelnici a Úsově zabývá.

Počátky židovského osídlení na území našeho dnešního státu sahají hluboko do minulosti; první dokument upravující jejich právní postavení se datuje již rokem 1254, kdy Přemysl Otakar II. vydal takzvaná Statuta Judaeorum, zaručující Židům náboženskou svobodu. Mezník pro náš kraj a jeho okolí představuje rok 1454 a výnos Ladislava Pohrobka o nuceném odchodu židovských osadníků z moravských královských měst. Moravští šlechtici se však jinověrců neděsili a dovolávali jim se na panstvích usazovat. Odtud také pochází židovské osídlení v oblasti Úsova. Tak či onak, toto obyvatelstvo zůstávalo od většinové společnosti separováno hradbou příkazů, zákazů a pravidel, která se začala drobit až během josefínských reforem na konci 18. století. Krutou zastávkou na této cestě se stala až nacistická okupace.

Právě ta je ústředním bodem příběhu, s nímž se mohli seznámit návštěvníci besedy při příležitosti zahájení výstavy pořádané. Konala se 1. března v 17.00 a jejím

námětem byly životní osudy Edith Carterové rozené Knöpflmacherové, dosud žijící rodačky z Huzové. Průvodcem zde návštěvníkům byl pan Luděk Štipl, autor výstavy a zakladatel již zmíněného sdružení. Motivace podle něj pramení především z touhy vyjádřit obětem nacismu úctu, která jim byla odepřena za života, v umírání a namnoze i po smrti. Právě proto se cyklus, do něhož výstava patří, jmenuje Zapovězené příběhy. Dle slov Ludka Štiply se těmto obětem totiž ubližuje dvakrát - nejenže zahynuli v táborech smrti, ale jejich rodná města na ně valnou většinou zapomněla, také proto, že zde po celých čtyřicet let od skončení války chyběla ona takzvaná politická vůle se těmto tématům hlouběji věnovat.

Občanské sdružení Respekt a tolerance bylo založeno roku 2003 v Lošticích. Jak k tomu došlo? Když Luděk Štipl pozval jednoho svého amerického známého, jehož rodina pochází z Česka, zpět do vlasti předků, jeho první myšlenkou bylo ukázat mu přitom krásy Prahy coby výkladní skříň české kultury. K jeho zklamání nechala perla Vltavy návštěvníka chladným. Vrátili se tedy do Loštic. Pan Štipl se tedy rozhodl zavést kamaráda alespoň na židovský hřbitov, když už nic, věděl totiž, že jeho rodina pochází právě z oblasti Loštic. A skutečně, nápad slavil úspěch, muže se po vstupu na posvátnou půdu zmocnilo hluboké dojetí. Hřbitov byl tehdy zarostlý, nikdo se mu nevěnoval a jen málokoho zají-

malo, kdo na něm vlastně leží, návštěvník ze zámoří tedy prosil pana Štipla, aby společně něco pro toto místo vykonali. V tom momentě se prý Luděk Štipl rozhodl, že hřbitov zdokumentuje, náhrobky vyfotí a jména a osudy rodin pomůže uchovat pro budoucnost. Právě za tímto účelem bylo sdružení založeno a rozhodně lze říci, že je to práce záslužná a potřebná, vždyť kdo z nás měl doposud o dějinách Židů na severní Moravě třeba jen povědomí?

K výstavě nicméně patří ještě jeden příběh spjatý s naší oblastí či jejím okolím. Asi není tajemstvím, že ortodoxní židovská kultura je silně patriarchálně založená. Náboženské knihy takový fakt kopírují a o modlitby s čistě ženskou tematikou je v nich velká nouze. Co si má tedy zbožná židovská žena počít? Jedna z nich se to rozhodla změnit. Fanny Neuda, žena rabína Abraháma Neudy, napsala v Lošticích roku 1854 knihu Hodiny zbožnosti (německy Stunden der Andacht). Jedná se o první modlitební knihu, kterou kdy v němčině napsala židovská žena pro židovské ženy; spis tak obsahuje například modlitby za manžela, za syna či za uzdravení dítěte. Publikace znamenala pronikavý úspěch a byla přeložena do řady jazyků - do angličtiny například již v roce 1866, záhy též došlo k jejímu vydání v New Yorku. Roku 2005 se v USA připravovalo vydání nové. I stalo se, že když paní Dinah Berland, editorka knihy, pořádala turné k její propagaci, rozhodla se jednu ze zastávek učinit i v Milwauke, městě, kde poprvé vešla do synagogy. Telefonovala tedy rabínovi a zmínila se rovněž o moravském původu autorky. Na to dotyčný s překvapením odpověděl, že jeho tchyně rovněž pochází z Loštic. Tak tedy došlo ke kontaktu sdružení a potomků židovských obyvatel ze Šumperka, jimž se podařilo uniknout nacistickým továrnám na smrt. Jednou z nich je právě i paní Edith Knöpflmacherová, rodačka z Huzové.

Její osudy návštěvníkům besedy zprostředkoval krátký film, jež se Ludku Štiplovi podařilo v Americe s paní Knöpflmacher-

ovou natočit. Její život začíná 17. 12. 1914 v Huzové, kde se narodila do jediné židovské rodiny v obci plně katolické. V náboženské oblasti v obci nedocházelo k žádným třenicím a rodina slavila svátky židovské stejně jako křesťanské. Dětství tedy Edith prožila v Huzové a dle jejích slov bylo velmi šťastné, ovšem atmosféra v rodné víscce se po německém zavedení Norimberských zákonů roku 1935 začala kazit. Celou rodinu vyděsilo, když jednoho rána zjistili, že jim kdosi na střechu obchodu vystavil velký hákový kříž. Přestože se velká část obce včetně faráře přišla za těch několik neznámých omluvit, Knöpflmacherovi se rozhodli odstěhovat. Vhodnou destinací se zdála být Olomouc, počet jejichž obyvatel skýtal naději na jistou anonymitu. Edith zde studovala obchodní akademii a připravovala se na práci v rodném líkerce. Za pobytu v Olomouci se rodina seznámila se sionismem, vzniklým v druhé polovině devatenáctého století a hlásajícím návrat Židů do Země izraelské. Knöpflmacherovi se však odmítli s tímto hnutím ztotožnit, neboť se stále cítili loajální k republice. Ta se však, stále malá, ale už ne naše, proto měla brzy stát místem k životu krajně nevhodným.

Rodina se pokusila vycestovat, nedostali však víza. Po obsazení země jim začalo jít o život. Otec paní Edith byl zatčen a vězněn v Brně, zatčení její, manželovo a celého zbytku rodiny následovalo, kromě matky, která zemřela již před válkou. Věta „dobře, že se toho maminka nedožila“ tu získává krutě pravdivý rozměr a mladá žena si ji podle vlastních slov mnohokrát opakovala - v Te-rezíně, kde se znovu setkala s otcem a sourozenci, i později v koncentračním táboře. V ghettu strávila dva roky, nakonec však s manželem a sestrou nastoupila cestu do Osvětími. Když se po příjezdu ptala po otcí a bratrovi, ostatní vězni ukázali ke komínům. V táboře nakonec ztratila všechny, kteří jí dosud zbyli - sestru, malou neteř i manžela, jehož odvezli neznámo kam. Už ho nikdy neviděla.

Nakonec ji přesunuli do tábora poblíž Gdaňsku. Když potom ke

konci války nacisté prchali před frontou, seřadili přeživší a hnali je v mrazu bez jídla či odpočinku několik dní. Paní Edith měla znovu takřka neuvěřitelné štěstí, když se jí spolu s několika dalšími podařilo schovat se do příkopu. Tam je našel polský dělník, který jim později také přinesl večeři. Ženy však krátce nato musely utéci před policí. Když potkaly ustupující rakouské vojáky, myslely si, že je jejich osud zpečetěn, oni jim však ukázali prázdný statek, kde bylo možno se schovat a vyčkat příchodu fronty. Toto milosrdenství jim zachránilo život.

Po osvobození coby jediná přeživší členka rodiny obdržela zpět alespoň část majetku. Bratranec jejího manžela, žijící v Americe, na ni naléhal, ať emigruje, ona si však, doslova podruhé narozená, přála zůstat ve vlasti. Nový začátek však brzy přervaly únorové události a ona coby příslušnice třídy, nad níž se vítězilo, opět okusila nemilost mocných. Rodinný podnik byl samozřejmě znárodněn, avšak o neudržitelnosti situace ji přesvědčily až antisemitské nálady během procesu s Rudolfem Slánským. Zažádala o výjezd, avšak lidově demokratické zřízení o svou buržoazii stálo na-

tolik, že emigrace jí byla zakázána. Povolili jí jen výjezd a ona jej využila. Do vlasti se již nevrátila a ve Spojených státech dosud žije - česká Židovka, rodačka z Huzové, která přežila Osvětim.

Tento příběh není zdaleka jediným prvkem nynější expozice v prostorách knihovny, návštěvníci výstavy se mohou seznámit mimo jiné i s historii deníku Otty Wolfa, patnáctiletého chlapce z Mohelnice, který se se svou rodinou tři roky ukrýval v bunkru a po celou dobu pečlivě zaznamenával události i své myšlenky. Toto takřka neznámé dílo podle odborníků snese srovnání i s mnohem známějším deníkem Anny Frankové.

Úkolem sdružení Respekt a tolerance není jen informace sbírat, nýbrž je také předávat, osvětově působit, a to nejen za účelem poznávání minulosti, ale především pro zlepšení stavu v současnosti, kdy jsou rasistické postoje stále živé a pro některá nízká stvoření dosud přitažlivá. Je naším štěstím a velkou zásluhou Městské knihovny Rýmařov, že se občané našeho města mohli s životem Ester Knöpfmacherové i osudy dalších, dnes již téměř zapomenutých obyvatel našeho regionu seznámit. *JaPo*

NOC s Andersenem

Kdo se bojí, nesmí v noci do knihovny!

Na ty, kteří se nebojí, čeká noc plná pohádkových postav, her a úkolů.

Knihovna Rýmařov pořádá 26.-27.3.2010

Noc s Andersenem.

Noc plnou zábavy, her a hlavně noc, kdy máte jedinečnou možnost otestovat svoji odvažu a přespat v knihovně.

Účast je omezená počtem dětí, tak buďte mezi prvními a přiveďte s sebou kamaráda nebo kamarádku.

Přihlášky si vyzvedněte v knihovně a odevzdejte do 10.3.2010

Těšíme se na vás!

Nutné mít s sebou: spacák, karimatku, ručník, přezůvky, zubní kartáček, pastu a hlavně touhu zažít dobrodružnou noc v knihovně!!

BŘEZNOVÁ FOTOSOUTĚŽ „ČTENÍ SLUŠÍ KAŽDÉMU“

Knihovna Rýmařov na měsíc březen vyhláší fotosoutěž, které se může zúčastnit úplně každý.

Stačí, když vyfotíte sebe, své příbuzné, přátele i nepřátele při čtení a fotografie ve formátu A5 nebo A4 nám donesete do knihovny do konce března 2010.

Fotografie mohou být barevné i černobílé a jejich obsah je ponechán vaší kreativitě. Nejlepší fotografie bude otištěna v Rýmařovském horizontu.

Těšíme se na Vaše nápady...

BŘEZEN MĚSÍC ČTENÁŘŮ

1. - 31. 3. 2010

Během celého měsíce března si pro vás knihovna v Rýmařově připravila tyto akce:

BESEDA 1.3. 2010 v 17:00

byl jednou jeden svět „Životní osudy paní E.C. Knöpfmacher z Huzové“

VÝSTAVA v Galerii u stromu poznání 1. - 31. 3. 2010

byl jednou jeden svět „Životní osudy paní E.C. Knöpfmacher z Huzové“

FOTOSOUTĚŽ na téma „ČTENÍ SLUŠÍ KAŽDÉMU“

vyfotíte sebe, své příbuzné, přátele i nepřátele při čtení a fotografie černobílé i barevné, ve formátech A5 a A4 doneste do konce března 2010 do knihovny.

ČTENÍ DĚTEM PŘED SPANÍM V MATEŘSKÉ ŠKOLE

KNIHY AŽ DO DOMU

donášková služba knih na požádání na tel čísle 554 212 566

NOC S ANDERSENEM 26.- 27. 3. 2010

noc plná her a zábavy s jedinečnou možností přespat v knihovně.

RECITAČNÍ PÁSMO

*Karel Hynek Mácha - Máj
v provedení žáků ZUŠ Rýmařov*

CELÉ ČESKO ČTE DĚTEM

www.celeceskoctedetem.cz

Najděte si své knížky rychle a pohodlně z tepla svého domova v elektronickém katalogu na www.mekrymarov.info

Městské muzeum a Galerie Octopus

Abstraktní konkrétista Jindřich Gola

Oxymóron je to jen zdánlivý, o zařazení do těchto skupin totiž rozhodují navzájem nesouměřitelné faktory - abstraktní jakožto bezpředmětné (vlastnost obrazu)

totiž s programem Klubu konkrétistů, jímž byl tento krnovský výtvarník ve svých začátcích hluboce ovlivněn, úzce souvisí, zejména díky inspiraci technikou

nalezeného objektu. Konkrétnost jakožto vlastnost zobrazovaného se tak promítá na plátno v širokém spektru technik a postupů.

Ověřit si senzibilitu vůči současnému umění hodnému toho označení mohou Rýmařované na další zajímavé výstavě v Galerii Octopus. Zahajovací vernisáž s účastí samotného Jindřicha Goly se konala v sobotu 6. 3., tentokrát v 15 hodin. Úvodem na ní o výtvarnickově uměleckém vývoji promluvil dr. Jiří Valoch. Jindřich Gola se narodil roku 1940 v Ostravě, v letech 1960-1964 studoval na Škole uměleckých řemesel Brno. Již v šedesátých letech se účastnil uměleckých výbojů na poli tzv. nové citlivosti, která usilovala o překonání výhradně abstraktní linie

tehdejší mimooficiální tvorby, ovšem o překonání takřkajíc transfigurací, nikoliv popřením. Východiskem umělce je zde vždy objektivní realita, ovšem objektivní v původním významu toho slova - „naproti stojící“.

Vztahy s Klubem konkrétistů se ukázaly jako velmi plodné a Jindřich Gola s nimi pravidelně vystavuje. Již roku 1967 se s touto skupinou účastnil expozice v rakouském Alpbachu, o rok později pak ve Stuttgartu. V zahraničí pak vystavoval ještě v Padově a Barceloně. Převládající technikou umělce vyjádření je kresba, věnuje se však i malbě a užité grafice. V našem městě je to jeho výstava první a pro ty, kdo se o moderní umění zajímají, bude jistě velkým přínosem. Potrvá do konce března. *JaPo*

Připomínáme si

Jules Verne, člověk, který učil lidi snít

Ačkoliv se podle představ rodiny měl Jules, který se v roce 1872 narodil advokátovi Pierrovi Vernovi a jeho manželce v západofrancouzském městě Nantes, stát váženým pokračovatelem svého otce, stal se nakonec druhým nejpřekládanějším autorem krásné literatury na světě, hned po Agátě Christie.

Julesovo mládí bylo nerozlučně spjato s ostrovem Feydau uprostřed Loiry a dětské hry a sny spojené s vodou, cestováním a dobrodružstvím. Zatímco jeho bratr se měl stát námořním kapitánem, jeho čekala nezázivná advokátní praxe. V jedenácti letech se proto Jules vzbouřil a utekl z domova. Nechal se naverbovat jako plavčík na trojstěžník Coralía, který se plavil do Indie. Když se to otec dozvěděl, nasedl na parník a doplul do přístavu Paimboeuf, kde se Coralía toho dne večer měla zastavit. Otcovi nedalo moc práce přemluvit syna k návratu, protože den služby na lodi ho stačil vylicít z mnoha naivních představ o slastech námořnického života.

V době studia na královském lyceu v Nantes byl členem studentského vzdělávacího kroužku. U knihkupce Pierra Bodina, kde se studenti scházeli, měl Jules příležitost přečíst si knihy o nejnovějších zeměpisných a technických objevch a tady také sepsal své první dílo - veršovanou tragedii, určenou loutkovému divadlu. Jeho další život i činnost výrazně ovlivnil Alexandr Dumas, s nímž se v té době seznámil. V jeho blízkosti Verne zažil slávu divadelního autora, nicméně ani jedna z her nezískala pronikavý úspěch, který by mu zajistil existenci. Na chleba si musel vydělávat jako pisár v advokátní kanceláři. Volného času tedy mnoho neměl a kromě literární tvorby se vě-

noval především četbě. Navštěvoval Národní knihovnu a přímo hltal odborné knihy. Věda se v té době náramně vzrůstala, světová veřejnost se stále dovídala o nových objevech a vynálezech. Verne se zajímal o geografii, fyziku, chemii, biologii, ale především o techniku.

Touhy, kterými se Jules Verne jako literát trápil, se mohly uskutečnit jen v románu. Svěřil se se svými úmysly Dumasovi a ten byl nadšený. Skutečnému románu ale předcházely povídky. V roce 1851 byly zveřejněny první dvě - První námořní mexické loď a Drama ve vzduchu.

V lednu 1857 se Verne oženil se slečnou Honorinou Hébé Morelovou, a to navzdory tomu, že byl členem Jedenáctky bez žen - kroužku zapřísařhlých starých mládenců. V tomto kroužku se Verne spřátelil s novinářem Felixem Tourmachonem, který se stal ve vzduchoplavbě známým pod jménem Nadar. Ten byl nejen teoretickým propagátorem aeronautiky, ale také ji prakticky pěstoval. Od něho získal Verne tolik poznatků o aeronautice, že se rozhodl zpracovat je v románu. Tak začal psát svůj první vědecký román, později proslulý pod názvem Pět neděl v balóně. Pro námět sáhl šťastně: spojil dvě věci, o něž měla veřejnost obrovský zájem - myšlenku říditelného balónu a objevitelské cesty po Africe. Román Pět neděl v balóně byl prvním románem projektu Podivuhodné cesty a znamenal ve Vernově životě jakoby začátek pohádky. Smlouva s nakladatelem Hetzelem, který jeho díla vydával, ho existenčně zajišťovala, celý jeho zájem se soustřeďoval jen na to, že vymýšlel nové a nové příběhy a sledoval i domýšlel nové vědecké objevy a technické vynálezy.

Ze zeměpisných románů lze dále zmínit například knihu Cesta kolem světa za 80 dní. V té se novinář a cestovatel Phileas Fogg vsadí s členy Reformního klubu o dvacet tisíc liber, že dokáže pomoci běžně dostupných dopravních linek objet svět za osmdesát dní. Na konci knihy se Fogg vrátí domů, ovšem až za jednaosmdesát dní, kvůli zatčení za zločin, který nespáchal, nedokázal tedy uspět. Hodinu před uplynutím časového limitu se však dovídá, že díky časovému posunu termín vlastně stihnul, a sázku vyhrává. (Dnešního člověka bezděčně napadá srovnání s obrovským dobrodružstvím, které podstoupil americký pilot Steve Fossett v červenci 2002, kdy uskutečnil první sólový oblet Země v balonu, a v roce 2005, když jako první člověk na světě dokázal sám v ultralehkém letadle obletět planetu bez mezipřistání po sedmašedesáti hodinách letu.)

Za vrchol literární tvorby Julese Verna je považován román Dvacet tisíc mil pod mořem. Je to střední část volné trilogie, do které patří ještě román Děti kapitána Granta a Tajuplný ostrov. Už dávno před nejuspěšnějším románem o cestování pod mořem podnikal americký vynálezce Fulton pokusy s ponorkou. Na Verna však nejvíce zapůsobil tragický osud vynálezce Petita z Amiensu, který třicet roků před tím, než Verne napsal román o kapitánu Nemovi, prováděl pokusy s ponorkou vlastní výroby a při experimentech zahynul.

Z více než sedmdesáti děl J. Verna zaujímají zvláštní místo ta s tematikou kosmonautiky, teoretického odvětví, které v té době mělo ještě dlouhá léta čekat na uskutečnění. Ve dvoudílném románu Ze Země na Měsíc a Do Měsíce jsou astronauti na cestu vystřeleni v dělovém

náboji a k návratu jim napomohou malé rakety. I když se skutečnými cestami na Měsíc nemá tato metoda takřka nic společného, zářející jsou podobnosti mezi Vernovým kosmickým programem a skutečnými lety amerických raket Apollo k Měsíci o sto let později: délka letu, hmotnost kosmické kabiny či místo jejího dopadu v Tichém oceánu.

Jules Verne je považován společně s anglickým spisovatelem Herbertem Georgem Wellsem za zakladatele žánru vědeckofantastické literatury (science-fiction). Ve svých dílech předpověděl celou řadu vědeckých a technických objevů, například dálkové lety říditelným balónem, velkorážní dělo, videofon, skafandr, kosmické cesty, elektrický motor, tank, vrtulník a další. I když se mu podařila řada brilantních prognóz, vše, co psal, bylo postaveno na přísném vědeckém fundamentu, jaký si mohl kdokoli najít v běžně dostupných odborných a populárně vědeckých žurnálech té doby. Verne se nepouštěl do žádných závratných anticipací. V této strážlivosti a přitom úžasné schopnosti předvídat možné scénáře vývoje vyplývající z technologického pokroku spolu s uměním propojovat vše lidskými vztahy a bojem dobra proti zlu spočívá asi hlavní umění Julese Verna, hlavní důvod, proč jeho díla pro řadu generací (u nás spolu s mayovka-

mi a foglarovkami) představovala vrchol dobrodružného žánru.

Je možné, že pro dnešní mladé dílo Julese Verna není tím, co by je v současné inflaci informací a příběhů mohlo zaujmout. Škoda, věřím však, že jde jen o nedostatek příležitostí se s Vernovým dílem seznámit, protože stačí jen málo, aby čtenáře uchvátil.

Jedním z prvních Čechů, kterého romány Julese Verna zaujaly, byl devětadvacetiletý Jan Neruda, který přivezl román Pět neděl v baloně z Paříže jako literární kuriozitu. Janu Nerudovi vděčíme také za to, že už v roce 1869 vyšel česky v levné knižnici Matice lidu román Cesta kolem Měsíce. Velkou zásluhu o popularizaci Vernova díla u nás měl nakladatel Josef R. Vilímek. Rozhodl se vydat sebrané spisy Julese Verna, záměr uskutečnil a od roku 1893 do roku 1935 vydal v prvním vydání dvaapadesát románů. Velkou službu Vernovi poskytl vynikající knižní ilustrátor Zdeněk Burian. Ten od roku 1928 ilustroval asi patnáct českých vydání jeho knih; mezi prvními byly Tajuplný ostrov, Děti kapitána Granta, Dvacet tisíc mil pod mořem, Dva roky prázdnin, Patnáctiletý kapitán, Nový hrabě Monte Cristo, Pět neděl v baloně a další. Jeho ilustrace se ideálně ztotožnily s duchem

Vernových knih a umocňovaly jejich působivost.

Jedním z těch, které Verneův svět zasáhl velmi hluboko, byl i český filmař Karel Zeman, který dokázal unikátním grafickým zpracováním svých filmů dokonale zprostředkovat atmosféru technického kouzlení známou z Vernových knížek. Film Vynález zkázy, natočený za použití jednoduché, ale velmi nápadité technologie, se právem zařazuje mezi nejlepší a nejuznávanější česká filmová díla všech dob. Film Ukradená vzducholod představuje kompilaci několika Vernových děl, zejména Dvou roků prázdnin a Dvacet tisíc mil pod mořem; umělecky velmi zdařilý je rovněž snímek Na kometě.

Jules Verne psal o pozoruhodných cestách pod vodní hladinou, ve vzduchu či vesmírem dlouho předtím, než věda a technika podobné výlety umožnila. Byl přesvědčeným hlasatelem víry ve vědecký a technologický pokrok a jeho fantazie a zároveň obrovské vědomosti mu umožnily představit si svět, jaký v té době jen málokdo pokládal za možný. Jules Verne však rozhodně nestavěl vědu a techniku na první místo, jak dokládá jeden z jeho citátů: „*Země nepotřebuje nové kontinenty, ale nové lidi.*“

Jules Verne zemřel 24. března 1905 ve městě Amiens v severní Francii. *Miloslav Marek*

Organizace a spolky

Mrazivá komedie?

Náš životaschopný divadelní soubor Mahen, pětadesátiletý mladík, uvedl v uplynulých dnech dvakrát hru Edwarda Albeeho Všechno na zahradě. Původně fraška, ovšem s výraznějším společenským přesahem. Téma hry ukazuje, co všechno je člověk ochoten udělat pro peníze. Money, money? Konzumnost naší společnosti, diktát těch zpropadených peněz. Ale ono nelze žít bez nich, a tak hrdinové neunesou jejich nedostatek ani případný možný nadbytek. Musí mít skleník, přepych v domě, společenské večírky s tekoucím alkoholem, žena by neměla chodit do práce, vozy (nejraději dva) v garáži... my na to přece máme.

Hra zaujme a herci odvedli kus svého umění, chválit lze všechny, působili přesvědčivě, stejně tak hudba, dekorace, kostýmy. Mám radost, že náš Mahen žije a má se k světu. Přece jenom ta největší pochvala patří režisérce Hance, která dovede tu divadelní řeč dostat do správných kolejí. Díky všem!

Si

Oznámení místní organizace Českého rybářského svazu

Výbor Českého rybářského svazu, místní organizace Rýmařov, si dovoluje pozvat členskou základnu na den otevřených dveří rekonstrukce bývalé čističky odpadních vod na spojnicí ulic Jesenicka a Podolská, kde si budou moci zájemci prohlédnout stávající stav rekonstrukce a formou fotodokumentace i její průběh; poslechnout si mohou i podrobný výklad. Den otevřených dveří se bude konat v sobotu 20. března od 8 do 11 hodin. Dále bychom rádi informovali zájemce o vstup do řad rybářů. Zahájení školení proběhne v sobotu 20. 3. 2010 v 8.00 na střední soukromé ško-

le Prima na Sokolovské ulici v Rýmařově. Případní zájemci, kteří nestihli odevzdat včas přihlášky, mohou tak učinit přímo na zahájení u Mgr. Františka Staňka, který bude školení a závěrečné zkoušky provádět. Zápisné činí 500 Kč.

Výroční členská schůze se bude konat ve Sředisku volného času Rýmařov v sobotu 3. dubna v 8 hodin, kdy proběhnou volby do výboru místní organizace Rýmařov. Žádáme členskou základnu, aby se sešla v co možná největším počtu. Srdečně zve výbor MO Rýmařov.

Vojtěch Zábranský

Úsměvně

Jsem zahrádkář a kdo je víc

Schválně odhadněte, která zájmová organizace má v našem městě nejvíce členů. Nejsou to zahrádkáři, včelaři ani myslivci, nýbrž rybáři. Registrováno je jich více než pět set. Stranou nechávám sportovce, Jiskrovce, Medvědy, autoklub, turisty, Mahen, skauty, členy Českého Červeného kříže, Ski klub, Octopus, jezdecký oddíl, Studio sport a zdraví...

Druhé místo patří zahrádkářům. Podle zažité představy je zahraničení český fenomén. Ale zahrádkářské kolonie obklopují i Krakov, Bratislavu, Vídeň či Mnichov. Každý třetí Čech má k dispozici zahradu - buď vlastní, v osadě,

u rodičů nebo u chalupy, a v záhonech se tedy rýpou až tři miliony Čechů. Přibývá mladých specialistů, kteří se zaměřují na kanadské borůvky, kiwi, vinnou révu či africké fialky a kaktusy. Prý průměrná čtyřčlenná rodina utratí v zahrádkářských centrech šestadvacet tisíc. Asi to dělají takoví ti majetníci, kteří nechtějí čekat dvacet let, až jim vyroste čtyřmetrová magnolie, tak sáhnou po vzrostlém stromu za deset tisíc. A vezmou jich víc.

Dnes se pěstuje méně zeleniny, s níž je mnoho práce, zato je více květin, keřů a taky plíc zahrady - trávničku. Nesmí chybět krb, poseze-

ní, altán, případně jezírko, vodopádek a japonská zahrada. Takže obytná zahrada. Mladí mluví o ekologii, jsou samé bio a zdravá výživa, ale pak si jdou na kedlubny a mrkev do supermarketu.

Takže - nebojte se, přijde jaro, přijde, bude zase máj. A vylezou hlemýžďi a slimáci a hraboshi a svilušky a pidikřisci a mšice a puklice... Březen nalistuju v kalendáři a já, nevlastní dcera Mičurina a vlastní sestra Lysenka, budu očima vyťahovat sněženky, narcisy, tulipány, zkrfžím petrklíč a konvalinku a vyroste mi petrlinka. To bude radosti v chudé chaloupce!

Si

Rýmařovští cestovatelé a jejich zážitky

S expedicí do Indie aneb Kde leží Malý Tibet - 5., závěrečná část Od posvátných klášterů Indie do rodné vlasti

Poslední dny v Ladaku jsme si vyhradili na návštěvu nejznámějších klášterů a na festivaly. Nenechali jsme si utéct jeden významný v Takthoku, který se koná každoročně a je plný posvátných tanců a rituálů. Nádherné masky a kostýmy hrály všemi barvami. V prašném a suchém prostředí Ladaku je to významná událost. Tance a rituály slouží na ochranu před zlem. Takthok je od Lehu

malých mnichů. Měli jsme možnost zúčastnit se ranní pudžy, tedy buddhistické bohoslužby, obětování místním bohům. Bylo kouzelné sedět uprostřed malých žáčků, kteří jsou stejní jako ti naši. Vyrušují, nesoustředí se a starší je okřikují. Mezi nimi seděli staří mniši, kteří byli zahloubáni do svých motliteb a malých si moc nevěšovali. V uličkách procházeli mniši, kteří měli službu a plnili

Mniši, Thiksay

popsali je, napsali naše jména a po hodině jsme děti zanechali ve škole a vrátili se rodiny, kde jsme byli ubytováni.

Bohužel mi začalo silně krváčet z nosu, a tak jsme museli vyhledat pomoc. Bylo mi dobře, až na to krvácení. Spojili jsme se telefonicky s lékařem v ČR a ten měl podezření na edém mozku. Troš-

jeli do Numbra Valley, což je oblast, kudy vedla stará karavanní stezka do čínského Yarkandu a Kashgaru. Díky neustálým sporům o území mezi Pákistánem a Čínou je zde více vojáků než civilního obyvatelstva. V tomto odlehleém západním koutě Indie, kde se spojuje údolí dvou řek Nubry a Shyoku, jsme zůstali tři dny.

Likir Gompa

vzdálen necelých padesát kilometrů a v gompě, která se tyčí nad vesnicí, meditoval mahásiddha Kunga Phuntsog. Pro její umístění ve skalním masivu se jí přezdívá Skalní střecha.

Dalším posvátným místem, které nám umožnilo nasáknout atmosférou z dávných let, byl Likir. Ten je vzdálen 62 km na západ od Lehu. Celá vesnice je postavena v malebném údolí nedaleko řeky Indus. Gompu střeží socha Buddhy v nadživotní velikosti. Je natřena zlatou barvou a vstoupit k ní smíte pouze naboso. Klášter v současné době obývá sto dvacet mnichů a najdete zde i školu, která má kolem čtyřiceti studentů -

pohárky ladackým čajem. Celý obřad byl provoněn vonnými tyčinkami.

V Likiru jsme zůstali dva dny. Podařilo se nám projít celou vesnicí a narazili jsme i na místní školu - ne buddhistickou, ale obyčejnou. Byla krásná a už z dálky jsme slyšeli zpěv. Pak ustal a ze školy vyběhly dvě děti. Mávaly na nás a zvaly nás dál. Překvapení přišlo po pár vteřinách. Ve škole byly pouze tyto dvě děti. Jak už nám říkal řidič taxíku, ve státní škole se může stát, že se učitel nedostaví - nedostavil se a na tabuli bylo datum 10. 3. 2009. My tam byli v srpnu. Tak jsme si s dětmi sedli, nakreslili jsme pár obrázků,

Festival, Takthok

ku mne chytala panika, ale nemohla jsem dělat nic než doufat. Vrátili jsme se do Lehu a vyhledali jsme lékařskou pomoc. Lékař byl velmi milý a vypadal spíše jako úředník. Jeho stůl přetékal papíry. Nicméně mi sdělil, že velká část zahraničních turistů trpí na podrážděné sliznice, díky suchému vzduchu. Byla to pro mne úleva. Takže žádný edém. Dostala jsem olejové kapky a stav se mírně zlepšil, hlavně ten psychický. Do odjezdu a i po návratu do ČR jsem ještě čas od času trpěla krvácením z nosu.

Jelikož jsme se ujistili, že tedy nehrozí žádné zdravotní nebezpečí, vydali jsme se na poslední minitrek. Místním autobusem jsme od-

Region ohraničuje Karakoram Range na západě, ledovce Siachen a Rimo na severu, nekonečné tibetské pláně na východě a severovýchodě a vysoký Ladakh Range na jihu. Cesta byla dlouhá a podobná cestě k jezerům. Vystoupali jsme přes nejvyšší sedlo Khardung La a v odpoledních hodinách dorazili do Nubra Valley. Ubytovali jsme se v hotýlku a odtud podnikali výpravy do okolí. Procházeli jsme se po březích řek a spíše si užívali sluníčka, než objevovali něco z okolí. Nad vesnicí se stavěla obří socha Buddhy a místní klášter byl zasazen do skály vysoko nad vesnicí. Měli jsme možnost osedlat si velblouda a projet se po

Nubra Valley Gompa

pouštních dunách, které jsou zdejší atrakcí.

Na rozloučenou s Ladakem jsme navštívili gompy ve Stoku, Thiksey, Spitoku, Shey a v Hemisu. Všechny stojí za návštěvu. Klášter v Tikse připomíná Potalu v Lhasě a je nejrozsáhlejší a snad i nejzachovalejší. Můžete z něj vidět zelené údolí řeky Indus. Je to

komplex dvanácti podlaží a je významný nejen pro svoje nástěnné malby, ale zejména pro svou sochu Buddy Maitréji, která je dvě patra vysoká.

Závěrečné dny byly poklidné a po všech zážitcích jsem se těšila domů. Ještě jednou mě čekalo přežít čtyřicet hodin v Dillí, ale už jsem věděla, do čeho jdu. Dillí

Škola, Likir

Pika Likir

jsem projeli tentokrát metrem a pěšky. Žádné rikši a podobně. Dostali jsme se tak pohodlně k India Gate - podoba s Vítězným obloukem se nezapře. Brána byla postavena na památku 70 000 padlých indických vojáků za první světové války, kteří tehdy bojovali v Britské armádě. Prošli jsme kolem indického parlamentu a na tr-

zích zjistili, že v Dillí koupíte suvenýry z Ladaku levněji, což jsme přikládali vysoké konkurenci. Rozloučili jsme se s Dillí a Indii a odcestovali zpět do klidného domova. Zůstaly vzpomínky, které jsem se vám snažila alespoň trochu přiblížit, i když vím, že zkušenost je nepřenositelná a každý vnímá jinak. Všem krásný čas. *Martina*

Nad listy městské kroniky

Píše se rok 1945

Milé čtenářky, vážení čtenáři, zajímá-li vás alespoň trochu historie Rýmařova, rád bych vám připomněl jeho nejdůležitější události, jak se staly v jednotlivých letech od počátků českého osídlování v roce 1946 až téměř do současnosti. Chci zdůraznit, že se budu snažit o přiblížení jen významných faktů, nebude se jednat o žádný systematický výklad. Lidská paměť je zejména pro věci dáno minulé značně nespolehlivá, a to nejen pro starší, ale i mladší generace. Mnohé z toho, co jsme kdysi v minulosti prožívali, zůstane založeno pod tíhou přibývajících let. Říká se, že kronika je paměť měst, ale na rozdíl od lidské paměti v ní zůstává zachováno vše, co do ní kdy kronikář vložil.

Zalistujme tedy svazky rýmařovské kroniky a podívejme se, co v ní je a dosud nevybledlo.

Nejdříve něco z historie městských pamětí. Kronika nalezená po Němcích na radnici obsahuje zápisy od roku 1917 do roku 1944 včetně. České svazky začínají rokem 1945 a souvisle pokračují až do nynějších let. Prvním českým kronikářem se v Rýmařově stal František Vychodil, který začal s psaním v roce 1947, ale zpětně provedl i zápisy za roky 1945 a 1946. Pokračoval v psaní poctivě až do roku 1969, kdy byl z této funkce z politických důvodů odvolán. Po něm byla kronikářkou města ustanovena paní Eliška Slabá, která však do kroniky neudělala žádný zápis, protože se krátce poté odstěhovala. Po ní se stal kronikářem Vratislav Konečný s tím, aby udělal i dodatečný zápis za rok 1970, což byla věc velmi nevděčná. Ten do kroniky zaznamenal události celkem devětatřiceti let a zápisem za rok 2008 se této funkce vzdal. Nyní je městským kronikářem Ivo Janoušek.

A nyní již k událostem v jednotlivých letech.

Roky 1945-1946 byly na dění mimořádně bohaté. Začneme osvobozením města Rudou armádou v květnu 1945. Tehdy bylo v Rýmařově celkem devět Čechů, většinou totálně nasazených. Krátce před příchodem Rudé armády se dostavili na radnici a požádali starostu Klosse, aby jim předal místní správu. Nebylo třeba násilí, starosta i občané věděli, že odpor by byl marný. Čechové nechali na radnici vyvěsit bílý prapor a po ní se začaly stejné objevovat i na dalších budovách. Město měla bránit hrstka příslušníků německé armády, kteří byli proti vyvěšování bílých vlajek bezmocní. Od Bruntálu však přitáhla jednotka SS a její velitel nařídil strhat všechny bílé vlajky a pohrozil zastřelením každému, kdo by tak neučinil. Hrstka Čechů se musela před SS ukrýt. Německá obrana zaujala palebná postavení u Ondřejova a Janovic. Dne 7. května dopoledne dorazily k Rýmařovu první větší sovětské oddíly. Obsadily důležitá místa kolem silnic do Bruntálu, Jamaratic a Dolní Moravice. Po bezvýsledné výzvě ke kapitulaci rudoarmějci na město zahájili dělostřeleckou palbu, která trvala s přestávkami deset hodin. Německé dělostřelectvo palbu opětovalo jen

sporadicky. Ruští automatčící vnikají 7. května ve večerních hodinách bez odporu do ulic města a za necelou hodinu je obsazují. Německému velení vůbec nešlo o zastavení postupu Rudé armády, potřebovalo ji jen zdržet, protože silnice na Šumperk a Dolní Loučku byla doslova ucpána ustupujícími vojsky. Šlo tedy o to, aby jednotky stačily utéci a nedostaly se do sovětského zajetí.

Nebude na škodu uvést rovněž další osud onoho fanatického poručíka SS. Ještě z Rýmařova volal do štábu generála Schörnera a žádal o rozhovor s ním. Chtěl jej informovat o události s bílými prapory v Rýmařově. S generálem jej ale nespojili, s odůvodněním, že je zaneprázdněn jinými úkoly. Aby ne, den před bezpodmínečnou kapitulací. Daleko to poručík se svým fanatismem nedotáhl, v Janovicích jej vlastní vojáci zastřelili. Majitel domu, před nímž tělo leželo, jej večer odvezl na trakaři za vesnici, aby mu němečtí vojáci dům nezapálili. Takže ulice 8. května by se vlastně měla jmenovat 7. května, protože název byl vybrán na počest osvobození města. Příště si povíme o odsunech Němců po skončení války a osídlování Rýmařova.

Vratislav Konečný

Foto: archiv Jaroslava Hrubana

Z okolních obcí a měst

Obec Stará Ves

Obec Stará Ves, Dlouhá 287/32, 793 43 Stará Ves, vyhlašuje konkurzní řízení na funkci ředitele(-ky) příspěvkové organizace Základní škola (1.-5. třída) a Mateřská škola Stará Ves, okres Bruntál.

Požadavky:

Vysokoškolské vzdělání a pedagogická praxe dle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých dalších zákonů. Znalost problematiky řízení, znalost obecně závazných předpisů z oblasti školství. Morální a občanská bezúhonnost.

Náležitosti přihlášky:

Životopis s uvedením odborných znalostí a dovedností.

Průběh jednotlivých zaměstnání potvrzený posledním zaměstnavatelem.

Ověřené kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání (diplom i vysvědčení).

Lékařské potvrzení o způsobilosti k vykonávání funkce ředitele(-ky).

Výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší tří měsíců.

Koncepce rozvoje školy (5 stran strojopisu).

Předpokládaný termín nástupu do funkce 1. 7. 2010.

Ke konkurznímu řízení budou přijaty přihlášky doložené kompletními doklady s vlastnoručním podpisem uchazeče a s uvedením jeho kontaktní adresy a telefonu.

Termín podání přihlášek je do 14. 5. 2010.

Přihlášky zasílejte doporučeně na adresu Obecní úřad Stará Ves, Dlouhá 32, 793 43 Stará Ves. Obálku označte slovy Konkurs - neotvírat.
Mgr. Petr Staněk, starosta obce

V Jeseníkách se zrodila královna krásy čtyř zemí

Půvabné dívky z Česka, Slovenska, Maďarska a Polska bojovaly v sobotu 20. února v hotelovém komplexu Avalanche v Dolní Moravici již v pátém ročníku o titul královny krásy Visegrádské čtyřky. Snažily se při tom využít svých půvabů, dovedností, šarmu a přitažlivosti. Rozhodně bylo na co koukat.

Soutěž Superkrás 2010, jak se celé klání nazývá, v předchozích letech soutěž Miss Praděd, není jen klasickou volbou královny krásy, ale spíš prezentací nejceněnějších historických a přírodních památek Hrubého Jeseníku a krás i památek zúčastněných států.

Porota neměla jednoduché rozhodování. Zasedla v ní například Miss ČR pro rok 2009 Aneta Vignerová, II. vicemiss ČR 2009 Hana Věrná či poslanec Parla-

mentu ČR Ladislav Velebný. V kulturním programu vystoupili zástupci jednotlivých zúčastněných států.

Patnáct dívek, které postoupily z finálových bojů v jednotlivých státech do užšího finále, se utkalo v několika disciplínách. Po úvodním představení sama sebe a soutěže Superkrás přišla na řadu volná disciplína. Finalistky volily různou taktiku. Většina z nich tančila nebo zpívala. Hlavní disciplínou nebyla tentokrát proměna v plavkách, ale módní přehlídka z kolekce JE Holding Perfect Collection - výroba zakázkové kožené módy Tovačov. Dívčám to v kožených kabátech, v nichž přišly na podium, náramně slušelo.

Porota neměla po proměně, tak silném zážitku, vůbec jedno-

duché rozhodování. Nakonec rozhodla, že Miss Superkrás 2010 se stane zástupkyně České republiky Ivana Hradilová. Titul I. vicemiss Superkrás 2010 získala zástupkyně Polska Alicja

Sekowska a II. vicemiss Superkrás 2010 další zástupkyně České republiky Kamila Vacková. Každá z dívek obdržela hodnotné dary.

Miroslav Hanák

Foto: Jan Gebauer

Prostor pro firmy a podnikatele

Nábytek Polách vyváží do Polska

Jako jediná firma z České republiky jsme se ve dnech 15.-19. února 2010 prezentovali na výstavě mezinárodního veletrhu v polské Poznani. Vystavované zboží znamenalo velký úspěch také u zástupců Ruska, Lotyšska, Slovinska a Ukrajiny. Od polských obchodníků a prodejců nábytku jsme zjistili, že polský trh zcela postrádá sortiment celočalouněných lůžek a dvoulůžek, která se pyšní zajímavými designovými prvky, jako jsou například snímatelné převlékací potahy, zabudované úložné prostory v čelech dvojlůžek nebo nastavitelné lamely dle váhy jednotlivých zákazníků.

I když je Polsko nábytkářská velmoc, podařilo se neuvěřitelně a my získali díky originalitě našich výrobků spoustu nových polských odběratelů, kteří projevíli nemalý zájem nabízet a prodávat toto zboží svým zákazníkům.

Teď už nebrání nic tomu, aby se na polský trh dostalo zboží ryze českého původu, a to z produkce rýmařovské firmy Nábytek Polách.

Hana Bartoníková

Foto: archiv Hany Bartoníkové

Z historie okolních obcí

O uhlířství a uhlířích na Rýmařovsku

Byla asi polovina let padesátých, když i na Rýmařovsku téměř sto procentně zvítězila kolektivizace zemědělství. Promítlo se to v mnoha směrech do života na vesnici, ale vytkněme si z toho moment, když se naplňovalo heslo „Rozorejme sobě meze, budeme mít k sobě blíž!“. Bylo mi asi šestnáct let, trochu už dýchavičný Zetor 25 jsem osedlal a meze-nemeze oral, až se prášilo. Dívali jsme se na zoraný a zcelený lán, když někoho napadlo: „*Od čeho jsou tam ty černé kruhy, jakoby rozházené po světlé oranici?*“ O dost starší spolupracovník, opustivší před nedávnem kněžský seminář a tedy studovaný, povídal něco o tom, že jsou to stopy po osídlení kraje v pravěku a mělo by se to hlásit do muzea v Rýmařově.

Přijel nějaký starší muž na kole, obhlédl náš objev a resumé znělo, že nejde o pravěké osídlení, nýbrž o stopy po uhlířských milířích, ve kterých se páliho dřevěné uhlí nejméně před sto léty, když tu stál ještě les.

Uhlíři, uhlířství? Téma jak z pohádky, a ještě milíře k tomu? A co to byly uhlířské myslivny? Co uhlířská bratrstva i uhlíři samotáři? Začneme třeba místopisnými názvy, jako je Spálené nebo Brant. Nabízelo by se odůvodnit to lesem zničeným požáry a leckde se to i dočteme. Chyba lávky, jde o lokality, kde měli stanoviště uhlíři se svými milíři. Nemohlo se páliť, kde koho napadlo, musela zde být surovina a vhodné podloží pro stavbu milířů. Surovinou bylo méněhodnotné a zbytkové

dřevo třeba z polomů. Poptávka zvláště v dobách ekonomického růstu bývala obrovská, dřevěné uhlí bylo klíčovou surovinou pro výrobu železa. Rýmařovsko bylo výrobci železa a litiny proslulé stejně jako místy, kde se surovina těžila. Ale to pro dnešek ponecháme stranou.

Zájem na výrobě dřevěného uhlí měla vrchnost bez rozdílu a páni si kvůli tomu občas vjeli do vlasů obrazně i fakticky. Přesněji uhlíři v jejich službách. Kontrola byla nezbytná a dokonce několika-stupňová. Tak byly v obcích uhlířské hájovny, myslivny i vážírny. Třeba v takové Lomnici byla ta zařízení řádová, Lichtenštejnská a upozaděná obecní.

Vratně se k uhlířům a milířům. Uhlířství bylo řemeslo černé jako snad jen kominiectví. Říkávalo se, že když se uhlířům narodil synek, tak už byl trochu černý. Není divu, od mládí dýchal kouř a prášilo se na něj snad už v kolébce. Od útlého dětství se učil vnímat řemeslo, a tak zkouška na uhlířského tovaryše nebývala nejobtížnější.

Prvním úkolem byla volba místa. Podloží mělo být propustné, na jílovém se hromadila černá voda a kazila dílo. Vytyčil se kruhový plac o průměru okolo pěti sáhů, tedy asi sedmi metrů. Uprostřed se zarazil silný kůl, kolem kterého se naskládaly suché, snadno zápalné větvičky. Poté se kladla podlaha z polen paprskovitě od středu k okraji. Mezi paprsky se ponechal kanálek na přívod vzduchu ke středu. No a pak už se s fortelem kladlo dřevo kolmo

k zemi do jakési pyramidy, většinou ve dvou vrstvách. A toho dřeva bylo potřeba hodně. Někdo naskládá čtyřicet, mistři až padesát plnometrů. Další fází bylo přikrytí dřeva silnou vrstvou mechu i s kořeny a pak poslední vrstvou byly drny trávy, pěkně upěchované. Hotovo! Potom se všichni vroucně pomodlili za zdar díla ke svatě Barboře, napili kořalky a připraveným zápalným troudem zažehli oheň v milíři. Jak? Tím už zmíněným kanálkem pomocí dlouhé tyče natlačili zapálený troudu až do středu, odkud předtím vytáhli středový kůl. (Připomíná to kdysi tak hojně piliňáky, že? Neznáte? Byla to kamna, ve kterých se topilo zdusanými pilinami.)

Milíř zpravidla - ne vždycky - správně chytl a hořel pak nejméně tři až čtyři dny, podle použitého dřeva a počasí. Umění bylo včas a na těch správných místech pouštět při hoření luft. Dělal se to propichováním pláště z drnů špičatými kůly. Po dobu pálení milíře uhlíři nezaháleli, ale připravovali další milíř. Byl to takový sled: jeden milíř hořel, druhý se stavěl a třetí se už po vypálení uhlí boural a nakládal. Proto také nacházíváme v terénu hnízda stop po milířích, vždy nejméně tři. Jeden milíř se nevyplácelo stavět. Důležité bylo nepropást správný okamžik, kdy už bylo dřevo vypálené. Jediným měřidlem byla zkušenost s barvou kouře. Bělavý kouř znamenal, že je dřevo ještě vlhké, ale rozhodující byl stupeň šedomodré, značící konec. To se pak ucpaly všechny otvory a milíř se nechal asi půl dne ochlazovat tím způsobem, že se postupně strhávaly drny a žhavé uhlí se zasypávalo vrstvou sytké hlíny.

Poslední fází bylo rozbouření milíře. Dělal se výhradně za tmy, aby byly vidět případné žhavé uhlíky a mohly se hasit. Nádoby s vodou musely být v dostatečném počtu u milíře vždy. Měly to na starost ženy a byla to opravdu dřina, když nebyl potok právě nablízku. Vychladlé uhlí se třídilo (toho prachu!), měřilo na koše a předávalo do uhlířské myslivny k ocejšování. Koše prý měly uzavíratelná víka, dokonce už tehdy prý s visacími zámky. Dřevěnými! Uhlí se převáželo ve speciálních košinových vozech

přes celnice na konci obce k hutím. Lomničtí je po staletí vozili do Břidličné nebo až do Rýmařova, kde si cenné palivo rozebírali další odborníci.

Život uhlířů byl těžký i svérázný. Byli tací, co celý život pracovali pro jednoho pána, jiní zase kočovali od jedněch milířů k druhým. Bez ohledu na původ žili většinu roku v hliněných chýších - zemljankách. Jenom o velkých svátcích přicházeli do obce navštívit kostel a hospodu. Je o nich známo, že třeba v obcích pod Slunečnou patřili k prvním konzumentům brambor ještě v době, kdy je byli rolníci nuceni (a to někdy i holí) pěstovat, ale jíst se je dlouho neodvažovali.

Po stránce náboženské a vůbec společenské bylo uhlířství vždy něčím podezřelým už jen z toho důvodu, že bylo v lesích stále jaksi mimo dohled. Podezírali je z tajného protestantství (a měli občas pravdu) i z toho, že se u nich mohou skrývat hledané živly nebo nepřátelští zvědové. Obcím bylo nařizováno čas od času nenápadně nebo naopak často a viditelně osazenstvo pracovišť u milířů kontrolovat. V době Bachova absolutismu měli tuto povinnost i četníci z Rýmařova, jak o tom svědčila kronika poštmistra Weisse z Lomnice, a ještě kolem roku 1890 zde četníci pátrali po „socialistických emisarech z Huzové a Ryžoviště“.

S pálením dřevěného uhlí se dříve pojila spousta příhod a historek, jejichž jádro bylo jistě reálné. Třeba o tom, jak se v lese mezi Ryžovištěm a Vajglvem ztratilo za špatného počasí dítě a celé zuelnatělé se našlo až při rozebírání milíře, kam asi nepozorovaně spadlo. Také měl být do milíře zarovnan jakýsi opilec a skončit mezi kousky uhlí. Prý tu působil i jakýsi malý klan, zabíjel pocestné a spaloval je v milířích. Uhlířů se lidé asi i báli, a obrazotvornosti se proto meze nekladly.

Tím můžeme malou exkurzi do minulosti ukončit. Dnes se toto uhlí páli průmyslově v retortách, zcela bezpečně a bez strašidelných příhod. A kola tmavé hlíny na polích už také nevidáme. Nevídané vlastně ani ta pole, leckde jsou už celé katastrofy zatravněny.

Jaroslav Chytil

Sport

Rýmařov má mistra České republiky

I tak malé město, jako je Rýmařov, se může pochlubit líhní dobrých sportovců, kteří dělají našemu městu dobré jméno. Jedním z nich je už známý atlet ve službách atletického klubu SSK Vítkovice Tomáš Bednář. Jak jsme informovali v minulém vydání Rýmařovského horizontu, Tomáše čekala ve dnech 26.-27. února vrcholná část halové sezóny - mistrovství České republiky. Konalo se tradičně v hale Otakara Jandery v Praze. Tentokrát se v běhu na 1500 m neběžely rozběhy, jak tomu bývalo zvykem na šampionátu, ale bylo vybráno šestnáct nejlepších běžců podle dosažených časů v hale. Nejlepší letošní čas byl v držení Tomáše a to jej pasovalo do boje o titul mistra republiky. Konkurence byla velká. Na start se postavil Tomášův loňský přemožitel Jakub Živec, který vloni získal na mistrovství ČR stříbro, a asi největší favorit závodu, loňský halový mistr Michal Šneberger. Na startu houstla atmosféra. Start se napoprvé nepovedl a musel se zopakovat. Výstřel startovací pistole a borci se vydali do boje o medaile. Začátek se nesl ve znamení ostrého tempa. Do čela se proboujel další vítkovický atlet Miroslav Lepčák, který diktoval tempo na hranici 800 metrů, od ní se již do čela vypíchl Rýmařovák Tomáš Bednář, který v ostrém tempu pokračoval. Ostatní běžci Tomáše ne-

atakovali, a ten si tak vytvořil před pronásledovateli náskok. Při posledním kole se zdálo vše rozhodnuto. Tomáš s pocitem dostatečného náskoku tempo zpomalil a v klidu si chtěl doběhnout pro zlatou medaili. Soupeři

to však vycítili a začali náskok Tomáše snižovat. Rýmařovský atlet si ale vše pohlídal a vítězství už si nenechal vzít. V cíli se tak mohl radovat ze zlaté medaile. Druhý doběhl Živec a bronz si odnesl Šneberger.

rozhovor

Nemýlí-li se, tak je to tvůj první titul v kategorii mužů...

Když pomínu kros, tak ano. Konečně jsem prolomil prokletí, které mě na mistrovstvích provázelo. Buď jsem byl druhý, nebo třetí. Zlatá medaile se mi vyhýbala.

Jak hodnotíš tento závod, jak se ti běželo?
Prvních 800 metrů jsem šetřil síly. Věděl jsem, že kluci jsou ve finiši silní, tak jsem musel jít do čela a pokusit se pokračovat co nejdéle v ostrém tempu a doufat, že ho ostatní neustojí. Překvapilo mě, že ani jeden mě nepronásledoval a že mi dovolili podniknout ten únik. A to rozhodlo o závodu. Konec jsem pak hodně zvolnil, což se mně málem vymstilo, ale našťásti to dopadlo dobře.

Co tě čeká teď po halovém mistrovství?

Teď budu mít volnější týden, což znamená týden klusání. Poté začne příprava na léto, která bude zpestřena mistrovstvím ČR v krosu, které se koná 20. března. Po závodech mě čeká třítýdenní soustředění v Tatrách a ještě bych chtěl koncem dubna absolvovat soustředění v italských horách. **V Ostravě zároveň studuješ vysokou školu, jaký obor a na jaké škole?**

Snažím se studovat. Pedagogiku, obor tělocvika - technická výchova na Ostravské univerzitě. Skloubit školu se sportem není zrovna jednoduché, obzvláště když je člověk většinu času na soustředění. Navíc na škole

neexistuje individuální plán, tak si musím vše s profesory domlouvat a najít optimální řešení pro obě strany.

Jak ses vůbec dostal k závodění, proč právě 1 500 metrů a kolik je běžců v atletickém klubu SSK Vítkovice?

Velkou zásluhu na tom, že dělám atletiku, má Mgr. Vlastimil Baran, který ve mně viděl trošku talentu a přišel s nápadem, abych zkusil studium na sportovním gymnáziu a tam se věnoval atletice. Byla to pro mě nová neznámá, do deváté třídy jsem hrával fotbal a o atletice jsem nic nevěděl. Ještě teď s úsměvem vzpomínám na své první tréninky. Panu Baranovi jsem hrozně vděčný, že si stál za svým názorem a přesvědčil rodiče, že to mám zkusit. Touto cestou bych mu chtěl poděkovat a samozřejmě i rodičům, protože bez jejich podpory bych nedosáhl v atletice takových úspěchů, jaké mám. Proč 1 500 metrů? Nevím, to už musí mít člověk v sobě. Pamatuji si, že jsem rád běhal i mimo tělocvik. V Rešově jsme měli zahradu, kam jsme jezdili, tak jsem vždy vyběhl o něco dříve a snažil jsem se uběhnout co nejvíce, než mě naši autem dojeli. Na základní škole jsem běhal rád přespolní běhy, 800 metrů i 1500 metrů, a už mně to zůstalo. V atletickém klubu SSK Vítkovice je asi dvacet běžců.

Kdo vás trénuje, jak probíhají tréninky, jak často a jak jste spokojeni s vaším trenérem?

Třetím rokem spolupracuji s Vladimírem Černým a nemůžu si stěžovat, naše spolupráce je dobrá. Tréninky bych rozdělil do dvou období. První je objemové, které je na začátku přípravy. Tady běhám hodně dlouhé klusy 15 až 20 km, dlouhé úseky od 1 km (například desetkrát 1 km s meziklusem 200 m) až po pětikilometrovou trať, kterou běhám dvakrát, a výběhy kopců většinou desetkrát 300 až 400 m. Toto období trvá asi dva měsíce. Poté následuje období speciálního tempa, kde se běhají kratší úseky od padesáti metrů do jednoho kilometru v různých kombinacích. Pak následuje závodní období, kde už se trénuje málo, spíš se jen ladí forma, tedy pokud nějaká je. Na soustředění trénuji dvoufázově, kde v první fázi jde o kvalitu a ve druhé o krus nebo o posilovnu. Když jsme v Ostravě, tak většinou mám osm až devět tréninků v šesti dnech. V neděli mívám volno, na které se vždy velmi těším.

Snem každého atleta je asi zúčastnit se letních olympijských her. Jaký je, Tome, tvůj sen?

Můj sportovní sen jste právě zmínil. Chtěl bych se zúčastnit olympijských her roku 2012 v Londýně, zažít atmosféru pod pěti kruhy jako závodník.

Přeji mnoho sportovních, ale i osobních úspěchů a díky za rozhovor.

JiKo

Stolním tenistům se daří

V sobotu 27. února odehráli rýmařovští stolní tenisté další dvojutkární krajského přeboru ve stolním tenise družstev. V dopoledním velmi vyrovnaném zápase porazili Sokol Vrbno 10 : 8 a odpoledne se rozehráli smírně 9 : 9 s družstvem Javorníku. V letošní sezoně se družstvo dvě kola před koncem soutěže daří, zatím je v tabulce na pěkném třetím místě. Fanoušky zveme na poslední dvojutkární, které se bude konat v sobotu 27. března v malém sále Střediska volného času Rýmařov:

10.00 SVČ Rýmařov - Sokol Štíty
15.00 SVČ Rýmařov - Sokol Bludov

Mužstvo	Utkání	V	R	P	Zápasy	Body
1. Postřelmov A	19	19	0	0	259 : 83	57
2. Bludov A	19	14	1	4	217 : 125	48
3. Rýmařov A	19	11	4	4	199 : 143	45
4. Šumperk B	19	10	3	6	176 : 166	42
5. Jeseník D	20	8	4	8	194 : 166	40
6. Kolšov B	19	7	6	6	173 : 169	39
7. Vrbno A	19	8	2	9	167 : 175	37
8. Javorník A	19	7	2	10	154 : 188	35
9. Štíty A	19	7	2	10	159 : 183	35
10. M. Albrechtice A	19	7	0	12	150 : 192	33
11. H. Životice A	19	2	3	14	118 : 224	26
12. Jeseník E	20	0	3	17	104 : 256	23

Bronislav Rektořík

Hokejový servis

Utkání 2. a 3. tříd v Kladně

V pátek 5. 3. 2010 se uskutečnil zájezd našich Vlčat do Kladna na přátelská utkání s místními HC Geus Okna Kladno.

Výsledky :

2. třída - HC Geus okna Kladno x HC Rýmařov 9 : 5
3. třída - HC Geus okna Kladno x HC Rýmařov 4 : 13

Výsledky byly velmi překvapivé a zároveň příjemné. Pro všechna Vlčata to byl nezapomenutelný zážitek.

Liga žáků 2. a 3. tříd - 3. turnaj v Šumperku

V neděli 7. 3. 2010 družstva žáků 2. a 3. tříd odehrála další zápasy soutěže Liga žáků ČR v jednotlivých kategoriích. Turnaje se uskutečnily na zimním stadionu v Šumperku.

Výsledky 3. třídy:

HC Olomouc B x HC Rýmařov 8 : 13
HC Olomouc A x HC Rýmařov 6 : 6

V této kategorii se jedná o příjemné výsledky proti těžkým soupeřům.

Výsledky 2. třídy :

HC Olomouc B x HC Rýmařov 6 : 8
HC Olomouc A x HC Rýmařov 9 : 4

V kategorii 2. tříd bylo očekáváno vítězství domácích, ale naše Vlčata zabojovala a výsledek byl nesmírně potěšující. Jiří Slováček

Přichází konec hokejové sezóny a okresní soutěže

Bilancování HC Grizzlies Rýmařov je velice příjemné. Letošní ročník okresního poháru mužů byl totiž pro klub mimořádně úspěšný. Po předloňském třetím místě a loňském druhém jsme letos vybojovali první místo v této soutěži ve skupině B. Přes nepřízeň okolností v podobě mnoha zranění, kdy jsme hráli

s minimálním počtem hráčů, se nám podařilo většinu soupeřů porazit. Díky velkému náskoku jsme obdrželi putovní pohár po posledním utkání na domácím ledu, což potěšilo i naše fanoušky. Další vítězství, tentokrát obhajoba loňského prvenství, se podařila v rýmařovské soutěži v ledním hokeji.

Velký dík patří našim fanouškům a samozřejmě sponzorům, kteří nás podporovali celou náročnou sezónou, jmenovitě Pátá stavební CZ, a. s., Katr, a. s., Prádelna Šopík, Auto Dědoch a Libor Horáček - spojovací materiály.

Vedoucí družstva Václav Vlášek

Foto: archiv Jiřího Slováčka

Konečné výsledky okresního přeboru mužů v ledním hokeji – 2009/2010

Skupina A:

poř.	družstvo	záp.	vít.	rem.	proh.	skóre	body
1.	H. Benešov B	12	10	0	2	81 : 45	20
2.	HC Rýmařov	12	9	0	3	91 : 44	18
3.	Batex-Slavoj Bruntál	12	5	2	5	72 : 65	12
4.	HC Krnov B	12	4	2	6	74 : 67	10
5.	HC Lomnice	12	0	0	12	32 : 129	0

Skupina B:

poř.	družstvo	záp.	vít.	rem.	proh.	skóre	body
1.	HC Grizzlies Rýmařov	12	9	1	2	72 : 43	19
2.	Tučňáci Krnov	12	8	0	4	86 : 70	16
3.	SK Medvědi Rýmařov	12	6	1	5	61 : 68	13
4.	TJ Svobodné Heřmanice	12	4	1	7	65 : 70	9
5.	HC Železná	12	1	1	10	40 : 73	3

JAK VYJDE

Další číslo RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU bude v prodeji od 26. 3. 2010

Uzávěrka pro vydání je ve čtvrtek 18. 3. 2010 do 12 hodin

Těšíme se na vaše příspěvky!

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 4. 3. 2010. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz.

Vyšlo dne: 12. 3. 2010. **Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 18. 3. 2010. Další číslo vyjde 26. 3. 2010. Grafická úprava novin a inzerce:** Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

Snowboardáci na Relaxe

Reprezentanti v oblíbené disciplíně snowboardcross navštívili ve čtvrtek 4. března ski areál ve Staré Vsi u Rýmařova, aby dětem předvedli svoje umění a poradili, jak „létající prkno“ na sněhu zvládat. Jakub Flejšar, několikanásobný vicemistr ČR a trenér naší reprezentace na Zimních olympijských hrách ve Vancouveru, Kateřina Chourová, mistryně ČR a čtvrtá v evropském poháru 2009 a Martina Krejčová, šestnáctá ve World Cupu, si našli čas na budoucí generaci crossařů, o jejichž sportovní vývoj se v rámci zimního lyžařského turnusu Snowboss starají nedaleká rekreační střediska Relaxa a Orientka neziskové společnosti STAN.

Fota a text: Alexander Lukeš

Foto z besedy: J. Flejšar a Kateřina Chourová

KURZY KROTITELÉ TUKŮ

12týdenní kurz
snižování váhy
(2 hodiny týdně)

Jedinečná příležitost!

*Aktuální výsledky z Rýmařova
Radek D. před měl váhu*

*134 kg a za 10 měsíců
mínus 31 kg*

a mínus 74 cm v objemech.

Volejte:

604 70 70 11

*od 12. 3. do 19. 3. 2010
kompletní analýza fyzické
kondice zdarma!*

Studio LIFE

*wellness centrum zdraví a péče
studiolife@specialne.cz
http://studiolife.specialne.cz*

Soukromá řádková inzerce

Prodej

Prodám jednogenerační rodinný dům v řadové zástavbě v katastrálním území Rýmařov. Dům je po rekonstrukci, včetně nových oken, termofasády a oplocení. Dům je vytápěn plynem, v přízemí jsou krbová kamna na tuhá paliva. Cena dohodou. Tel.: 608 080 507.

Různé

• Všechny druhy půjček a hypoték pod jednou střechou. Bankovní i nebankovní sektor. Přijedeme k vám domů. Bez poplatků předem a nejsme linka 900... Rýmařov a okolí. Tel.: 724 852 005.

• I v Rýmařově žijí lidé... Došli vám peníze? Zavolejte, vyřešíme to. A rychle! Nejsme linka 900... Tel. č.: 606 120 949.

AQUACENTRUM SLUNCE

Otevírací doba:

Po – Pá 14.00 – 21.00, So – Ne + svátky 10.00 – 21.00

NATURISTICKÉ PLAVÁNÍ: 17.03.2010, 19.00 – 21.00 hod.

BONUS PRO VŠECHNY NÁVŠTĚVNÍKY AQUACENTRA

10% sleva na občerstvení a jídlo
v restauraci Hotelu Slunce při předložení vstupenky.

www.hotelslunce.jeseniky.com, tel.: 554 219 958

RÝMAŘOV, Husova 3
☎ 554 211 120, 777 121 919

NABÍZÍ VÝRAZNÉ SLEVY

- elipticalů - 5 ks,
- rotopedů - 5 ks,
- spinningových kol - 3 ks,
- posilovacích strojů - 7 ks
(vše nové)

POSEZONNÍ VÝPRODEJ

- lyže, snowboardy,
- hokejové vybavení
- vše nové i použité

Od 1. 4. PŘEDSEZONNÍ VÝPRODEJ kolečkových bruslí

Od 1. 4. velký výběr nových i použitých kol

**CO NEMÁME - OBJEDNÁME,
NA CENĚ SE DOMLUVÍME**

To platí i na zboží z internetu
- ušetříte poštovné, reklamace v místě!

Firma Ing. Karel Krajsa - Unist

se změněnou provozovnou
na Zahradní ulici 491 v Břidličné
nabízí:

- veškeré stavební práce
a termofasády Stomix
- prodej a rozvoz stavebního materiálu
- stolařské práce
- práce zemním strojem Locust
- výrobu a prodej řeziva včetně sušení
- tepelné ošetření řeziva
- prodej dřeva na topení: tel. 554 286 387

UNIST

Kontakt: Ing. Karel Krajsa
602 719 381, 554 286 23
krajsakarel@seznam.cz

AUTOŠKOLA BIL

- akreditované školící středisko
- výcvik řidičů všech skupin
- možnost splátek kurzovního

Julia Sedláka 14,
Rýmařov

Úřední hodiny:
středa 15-16 hodin

Tel.: 777 556 232; 608 421 208

www.autoskola-bill.cz

Akce: leden-únor 2010

Výcvik skupiny B pouze 6 800 Kč

PNEUSERVIS

FIRMY STANISLAV JUŘENA STANSPED

VÁM NABÍZÍ

MIMO JIŽ KLASICKY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB
I NOVĚ PLNĚNÍ A ČIŠTĚNÍ AUTOKLIMATIZACÍ

- Momentálně dále nabízí slevu
na skladové zásoby
osobních pneumatik
zn. Barum
ve výši 35 %
(platí do
vyprodání
zásob)

Najdete nás na adrese:
třída Hrdinů 45, Rýmařov

Provozní doba: Po - Pá 8⁰⁰ - 16⁰⁰

V naléhavých situacích se lze na telefonu 774 950 041
dohodnout i jinak.

Další rozšíření služeb pro veřejnost

Nyní nově i kontrola a seřízení
vstřikovacích tlaků u trysek naftových motorů

Nabízené služby:

- prodej motorových olejů
značky TEXACO
- výměna olejů
- rovnání poškozených litých
disků kol osobních automo-
bilů
- drobné karosářské opravy
- výměna tlumičů pérování
- výměna tlumičů výfuků
- výměna brzdových oblož-
ení, kotoučů
- výměna blatníků
- výměna svislých a kulových
čepů, ložisek kol, manžet
poloos
- výměna autoskel
- svářečské práce technologií
CO₂
- dobíjení a kontrola
autobaterií
- ostatní opravy po dohodě

Pracovní doba autoservisu:

pondělí - pátek 7 - 15 hodin

V případě nutnosti lze domluvit i individuálně

Příjem zakázek pro autoservis - tel.: 777 799 510

Pondělí - Pátek 7 - 17 hodin

Na vaši návštěvu
se těší pracovníci naší firmy!

nová
PIZZERIE

otevřeno od 15.3.2010

café

Náměstí Svobody, Rýmařov
(bývalá cukrárna vedle Hotelu Praděd)

EXTREME!
SHOP

www.shop-extreme.cz

Husova ul. Rýmařov

Těšíme se na Vás
od 22. března 2010

nová prodejna
se značkovým zbožím

realitka
I. opavská realitka s.r.o.
Ing. Stanislava Veselá

BRUNTÁL Zámecké náměstí 2/8 | mobil 555 539 515
KRNOV Soukenická 5 | mobil 775 661 357
OPAVA Masarykova tř. 25 | tel/fax 553 716 551

www.1realitka.cz | e-mail: 1realitka@1realitka.cz

Rýmařov, ulice Marxova

Rodinný dům 1.670.000,- Kč

Prodej RD v klidné části Rýmařova, blízko centra. Dům ve velmi dobrém technickém stavu, udržovaný. Dispozice 4+1, garáž. Celkově podsklepen. Zahrada 500m².

Stará Ves, ulice Potočná

Chalupa 1.299.000,- Kč

Prodej chalupy v obci Stará Ves. Lze užívat i k trvalému bydlení. Dispozice 4+1. Zahrada 540m².

V Bruntále jsme v realitách 1.

Založeno v roce 1992

Dana Odvršová, Markéta Cimbálová, Veronika Kovářová, Pavlína Lichá, Luděk Spěvák

Ing. Ondřej Veselý, Ing. Stanislava Veselá,

Kateřina Kmínková, Jan Fischer, Jan Bezděk, Tomáš Kořistka,

Aktuální nabídku najdete na www.1realitka.cz nebo v našich výlohách.

Největší nabídka | Nejnižší provize | Tradice | Profesionalita

SIMPLY CLEVER

S novým vozem **Škoda Yeti** se můžete vypravit za neobyčejnými zážitky i mimo běžné cesty. Obtížně sjízdňý terén totiž snadno překoná verze **2,0 TDi CR /81 kW** s pohonem 4x4, který pořídíte již od **499 000 Kč s DPH**. K výbavě vozu neodmyslitelně patří klimatizace, čtyři airbagy, ESP + ABS + ASR + systém Off-road, centrální zamykání, elektrická okna, elektrická zrcátka, koncept zadních sedadel VarioFlex a mnoho dalších výhod. Přijďte je objevit při zkušební jízdě. Navštivte nás co nejdříve, těšíme se na Vás.

Při využití nabídky od ŠkoFINu navíc získáte sadu zimních kol zdarma.

Objednejte si prodlouženou záruku ke svému vozu jako mimořádnou výbavu.

Škoda
ZÁRUKA
PLUS

Nová **Škoda** Yeti
OBJEVTE NEPOZNANÉ
2,0 TDI 4X4 OD 499 000 Kč

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Yeti: 1,8 TSI/118 kW – 8,0 l/100 km, 189 g/km; 2,0 TDI CR DPF/103 kW – 6,1 l/100 km, 159 g/km

Váš autorizovaný prodejce vozů Škoda:

Auto color Design s.r.o.
Opavská 69
795 01 Rýmařov
Tel.: 554 230 712
www.skoda-auto.cz

Vždy něco navíc - akční bonusy !!!

Záruka - nízké splátky !

Prodloužená záruka.

Výkup vozidel i v úvěru nebo leasingu.

Výkup za hotové - peníze ihned na ruku!

Nejvýhodnější splátkový prodej !

AUTO LAŠÁK

RÝMAŘOV

Těšíme se na Vás !
Po-Pá 8 - 17 hod.
So 8 - 12 hod.

Revoluční 26, 795 01 Rýmařov
autolasak@autolasak.eu
☎ 554 211 577

VYZKOUŠENÉ OJETÉ VOZY ŠKODA, VW, 1. MAJITEL, KOMPLETNÍ DOKUMENTACE, KOUPENO V ČR, SERVIS ZAJIŠTĚN

VW Passat 2.0 TDi HIGHLINE
125 kW, r.v. 10/2007

☎

xenon, klima, servis, 1. majitel
429.900,- Kč

Š-Fabia 1.4 16V Elegance
74 kW, r.v. 9/2005

☎

klima, servis, tempomat
149.900,- Kč

Š-Fabia 1.9. SDi
47 kW, r.v. 1/2002

☎

servis, 1. majitel
79.900,- Kč

Š-Fabia II 1.2 Ambiente
44 kW, r.v. 3/2008

odpočet DPH ☎

klima, servis, 1. majitel, tažné
169.900,- Kč

Š-Octavia II 1.9 TDi Elegance
77 kW, r.v. 1/2005

☎

klima, servis, 1. majitel
189.900,- Kč

Š-Octavia II 1.9 TDi
77 kW, r.v. 2005

☎

koup. ČR, klima, servis kniha
209.900,- Kč

Š-Octavia II 1.9 TDi Combi
77 kW, r.v. 2006

☎

koup. ČR, servis, kniha
199.900,- Kč

Š-Roomster 1.4 16V Sport
63 kW, r.v. 11/2006

odpočet DPH ☎

LPG ☎

klima, servis, 1. majitel
169.900,- Kč

VOZIDLA NA SPLÁTKY OD 0% AKONTACE

VW-Golf IV 1.6 16V
74 kW, r.v. 10/2000

☎

klima, el. výbava
114.900,- Kč

Renault Thalia 1.4 Authentique
55 kW, r.v. 12/2005

☎

1. majitel, servis, jen 25tis. km
114.900,- Kč

Opel Vectra Caravan 1.6 16V
74 kW, r.v. 10/1998

☎

digi klima, Alu kola
69.900,- Kč

Ford Mondeo 1.8i 16V
92 kW, r.v. 7/2003

☎

klima, el. výbava
134.900,- Kč

Peugeot 406 Combi 2.0 HDi
80 kW, r.v. 3/2000

☎

klima, el. výbava
119.900,- Kč

Mazda 3 1.4i
62 kW, r.v. 5/2005

☎

klima, servis, 1. majitel
174.900,- Kč

Fiat Grande Punto 1.4 16V
70 kW, r.v. 6/2006

☎

klima, 6 rychlostí, servis, 1. majitel
154.900,- Kč

Fiat Stilo SW 1.9 JTD Multijet
88 kW, r.v. 2006

☎

klima, Alu kola
159.900,- Kč

MB-Viano 220 CDI
90 kW, r.v. 2000

☎

6 míst, klima, kůže
224.900,- Kč

Nisan Patrol GR 3.0 TDi
118 kW, r.v. 12/2005

☎

klima, 4x2, 4x4, redukce, servis
279.900,- Kč + DPH

Ford Transit 300 L 2.2 TDCi
81 kW, r.v. 9/2006

+DPH ☎

6 míst, klima, tažné, servis
299.900,- Kč

Peugeot Boxer 2.0 HDi
62 kW, r.v. 2001

☎

po rozvozech, 3 místa
74.900,- Kč + DPH

Výhodné financování na počkání, od 0%.

Leasing & úvěr, pojištění

www.AutoLASAK.cz